SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 14. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 23, 1992 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го СІЧНЯ 1992 Ч. 14. РІК XCIX.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КРАВЧУК СКРИТИКУВАВ УРЯД

Київ (ПС УРП). — Тут у четвер, 16-го січня, на засіданні Кабінету Міністрів України виступив Президент України Леонід Кравчук і піддав гострій критиці Уряд України, некомпетентність якого причинилась до соціяльного напруження і неконтрольованих цін. З вини Кабінету Міністрів **Україна**, виявилася непідготованою до вступу в ринкові відносини. Як сказав Л. **Кравчук**, його вразили цифри про **недоставу** з України іншим державам колишнього СССР і недоставу Україні.

Прем'єр-міністер Вітольд Фокін був самокритичним, визнав провину свою і членів Уряду, які все ще не можуть перебудуватися. Однак, Фокін запевнив, що Уряд проаналізував ситуацію і виробив чітку програму дій, яку має намір ввести в життя.

Президент Л. Кравчук зауважив, що резигнація всього Уряду в такий складний час була б недоречною. „Уряд треба міняти поступово і міняти на 70 відсотків", — порадив Президент і побажав В. Фокіну успіху.

Політичні коментатори вважають, що найближчим часом можуть бути деякі зміни в Уряді, після чого буде знято мораторій на зміну форм власности, введений рік тому з метою не допустити до переведення республіканської власности в загальносоюзну.

Два дні раніше, а саме 14-го січня президент Л. Кравчук виступив в українському радіо і пояснив громадянам, що карбованці в Україні незабаром припинять своє існування. Раніше плянувалося, що гроші діятимуть паралельно з купонами, але Росія двічі порушила домовленість, звільнила ціни без попередження і не забезпечила інші держави грошовою масою. Тому Україні не залишається більше нічого, як рятувати власний ринок за допомогою своїх грошей. Отож громадянам України заробітні платні виплачуватимуть тільки купонами, а карбованці будуть витіснені з обігу.

Гроші, які громадяни мають в банках, будуть замінені один до одного — ніякі суми не пропадуть. Але ті гроші, які не є в обігу, а зберігаються десь у людей вдома, обмінені не будуть і держава не може нести за них відповідальність.

Вже сьогодні продукти і товари першої необхідности в Україні можна купити тільки за купони. Карбованці годяться лише на плату в транспорті та за різного роду громадські послуги. В багатьох містах України біля банків з'явилися черги — люди здають гроші, які зберігали вдома. Деякі банки швидко переповнилися готівкою, якої ще зовсім недавно так бракувало. Якщо за 16 перших днів **1991** року до банків надійшло 9.6 міл. карбованців, то за цей самий час 1992 року — 210 міл. карбованців. Касири не встигають рахувати. Якщо вилучення з обігу грошей продовжиться такими темпами, то вже з лютого в Україні діятимуть тільки купони. Громадяни, які мають багато карбованців на руках, тепер їдуть у міста Росії та скуповують там, що тільки можна, аби позбутися карбованців. В такий спосіб карбованець повертається **на територію Росії**.

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК

Виппані, Н.Дж. — Тут у суботу, 8-го лютого, в готелі Ґановер Мерриотт відбудеться пластовий баль з презентацією дебютанток. Гратимуть оркестри „Нове покоління" та „Темпо". В програмі: о год. 6:30 вечора — коктейль, презентація дебютанток - о год. 7:30. Адреса готелю: 1401 дорога ч. 10 схід, Виппані, Н. Дж. Вступ (включаючи вечерю) — 65 дол., для молоди до 23-го року — 40 дол. Місця повинні бути заплачені до 24-го січня. Чеки слід виписувати на: Пласт Inc., c/o George Yaworsky, 95 Crestwood Rd., Rockaway, N.J. 07866. Телефон для інформацій (201) 514-1846.€€

КУПОНИ В УКРАЇНІ ВИКЛИКАЮТЬ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Один із купонів, які тепер курсують в Україні.

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як інформує газета „Файненшіял Таймс" з 16-го січня, в Україні є різні думки щодо введення купонів замість безвартісних рублів.

Мадярсько-американський економіст і фінансовий спеціяліст Джордж Сорос, який перебуває як дорадник в Києві, уважає, що нова система не є добра та не веде до поправи фінансової ситуації в Україні. На його думку часткове впровадження купонів не є доцільне, бо їх впровадження заскоро, як оборону проти піднесення цін в рублях, не передумавши точно наслідків такого кроку. Він також уважає, що виміна з рублем один до одного не є мудрою, а брак різниці між тими двома валютними одиницями доводить до ще меншого обороту товарами, як був досі.

Побачивши, що частинне впровадження купонів не було добрим потягненням, Леонід Кравчук заповів, що з днем 1-го березня купони будуть єдиною валютою в Україні, бо нервна валюта викликала публічні протести і політичну атаку на кабінет Міністрів.

Сер Джофрі Гов, що є також дорадником України, уважає, що не лише поодинокі мешканці України, але структура держави є винна в тому, що не можна успішно перевести потрібні фінансові реформи. Він особливо критично ставиться до ворожнечі поміж Верховною Радою, Президентом і міністрами, яка веде всіх в сліпий кут.

Україна має створити новий банк для міжнародної торгівлі і для плачення міжнародних довгів, як повідомляє агентство Ройтерс з Москви Цей новий банк має перебрати активність дотеперішнього совєтського банку торгівлі.

ЗАТВЕРДИЛИ ДЕРЖАВНИЙ ГИМН УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Як уже інформовано, у середу, 15-го січня, Президія Верховної Ради України розглянула питання про державний гимн України і ухвалила затвердити музичну редакцію державного гимну, автором якої є Михайло Вербицький. Виконання гимну запроваджується з 16-го січня.

На засіданні ПВР розглянуто низку інших питань державного життя, заслухано інформацію тимчасової комісії Верховної Ради у питаннях приватизації. Відзначено незадовільну працю Уряду в напрямку роздержавлення і приватизації.

Узгоджені проєкти вирішено оприлюднити, а після обговорення у постійних комісіях винести на розгляд сесії. Кабінетові Міністрів доручено виробити державну програму розвитку та стимулювання виробництва продуктів дитячого харчування.

У четвер, 16-го січня, в Києві розпочав свою працю міжнародний симпозіюм з питань роздержавлення і приватизації в умовах незалежности України. У ньому беруть участь голови постійних комісій Верховної Ради України, авторські колективи, керівники регіонів та підприємств України, закордонні фахівці та зацікавлені особи.

ОФОРМЛЕННЯ ВІЙСЬКА УКРАЇНИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Київ (УНІАР). — Як повідомила пресова служба прем'єр-міністра України, у зв'язку з формуванням збройних сил України і для вирішення питань, пов'язаних з забезпеченням державою гарантій щодо громадянських прав, свобод і пільг для військовослужбовців, Уряд створив комітет з питань захисту військовослужбовців при Кабінеті Міністрів України. Головою комітету призначено народного депутата України, голову Спілки Офіцерів України Вілена Мартиросяна.

В. Мартиросян в інтерв'ю українській телевізії розповів про дальшу діяльність комітету, який повинен допомогти стабілізувати ситуацію в Україні, захистити інтереси військовослужбовців і народу України. „Надіятися народові України, окрім на власні сили — більше нема на кого, і ми виправдаємо довір'я українського народу", — сказав В. Мартиросян.

А тимчасом в Луганському у колишній компартійній газеті „Луганська Правда", оприлюднено кілька матеріялів про прийняття вояками присяги на вірність Україні. В інтерв'ю, що його дав газеті начальник луганського вищого військового училища штурманів, генерал-майор Михайло Рибакін, сказано, що, лише вояки можуть вирішувати, кому їм присягати на вірність.

ДОПОВІДЬ Д-РА В. МОКРОГО

Ню Йорк. Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує доповідь проф. д-ра Володимира Мокрого з Кракова на тему: „Реакція польського уряду та преси на декларацію суверенности і проголошення незалежности України". Доповідь відбудеться у суботу, 25-го січня, о год. 5-ій вечора в домі НТШ ,63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями.

Б. ЄЛЬЦИН МАВ ЗУСТРІЧ З Д. ГЕРДОМ

Москва. В понеділок, 20-го січня, в міністерстві закордонних справ Російської федерації відбулася зустріч міністра закордонних справ Росії Андрея Козирєва з міністром у справах Співдружности Великобританії Дагласом Гердом. Британський міністер прибув до Москви після відвідання столиць Казахстану і України.

Головною темою зустрічі були проблеми контролі над ядерною зброєю і її нерозповсюдження. Обговорювалися також питання надання Росії допомоги в умовах переходу до ринкових відносин.

Того ж дня Герда прийняв у Кремлі президент Росії Борис Єльцин. Зустріч тривала 2 години замість запланованих 45 хвилин.

Відповідаючи на запитання журналістів після зустрічі, Д. Герд сказав, що „було обговорено велику кількість питань, які стосуються економіки і подій в новій Співдружності незалежних держав". Він додав, що повернеться до Лондону „з більш багатою інформацією" для прем'єр-міністра Джана Мейджора.

Асистент президента Росії Дмитрій Рюріков повідомив, що Єльцин давав пояснення щодо взаємин між державами Співдружности.

Тим часом стало відомо, що Українська Республіканська Партія оприлюднила офіційну заяву, в якій дальше членство України в Співдружності Незалежних Держав визнається недоцільним.

Білий Дім знову закликав іракців скинути С. Гуссейна

Вашінгтон. — Білий Дім відзначив річницю початку війни з Іраком ще одним закликом до іракського народу — позбутися Саддама Гуссейна. Як сказано у заяві президента Джорджа Буша на цю тему, З'єднані Стейти готові співпрацювати з новим режимом, який прийде на зміну Гуссейнові

„Народ Іраку знайде в особі З'єднаних Стейтів партнера, готового зняти санкції, що їх наложили на Ірак Організація Об'єднаних Націй, і який хотів би повернути цій країні належне їй місце в сім'ї народів", — заявив пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер.

Відповідаючи на запитання, чи не плянує Вашінгтон якихось акцій, щоб скинути Саддама Гуссейна, М. Фицвотер зауважив, що ЗСА застосували всі дії проти Іраку, включно з санкціями ООН і на майбутнє не мають наміру робити цього „в односторонньому порядку".

Переражовуючи позитивні результати війни у Перській затоці, Фицвотер заявив, що перемога над Іраком причинилася до нинішніх переговорів між арабами й ізраїльтянами, змінила Організацію Об'єднаних Націй і привела до звільнення американців, захоплених в Ливані. „Ірак безпомічний і ізольований, сказав пресовий секретар Білого Дому. — Він більше не в стані накладати свій екстремістський відбиток на регіон і на процес мирного урегулювання. Однак американський народ і Президент ЗСА і далі сповнені рішучости чинити на С. Гуссейна тиск, поки в Іраку не прийде до влади нове керівництво"

У середу, 15-го січня, в одній з сенатських комісій зізнавав директор Сі-Ай-Ей Роберт Гейтс. Він заявив, що Ірак може протягом короткого часу відновити виробництво зброї масового знищення і балістичних ракет.

Виробництво біологічної зброї, за словами Р. Гейтса, може відновитися буквально за кілька тижнів після зняття санкцій, бо С. Гуссейн сховав відповідне обладнання, яке не могли знайти міжнародні інспектори. Ірак може почати виробництво „скромної кількости хемічних реагентів" майже негайно і повністю відновити свій хемічний потенціял протягом року, сказав директор Сі-Ай-Ей.

Фірма Апон підписала договір з Україною

Київ (Апон Рекорд). — У понеділок, 23-го грудня 1991 року, в Києві був підписаний договір між Телерадіокомпанією і Апон Рекорд з Лонг Айленд Сіті, Н.Й., як єдиним заступством України в Америці і Канаді. Апон набув право видавати відео і звукозаписи з усіх частин України для американського і канадського ринку.

За останніх два роки Апон видав 15 відеокасет, як рівнож багато платівок та звукозаписів. Історично найважливіше відео тепер в **продукції п.н. „Проголошення самостійної України"** і яке включає присягу Президента Леоніда Кравчука, присягу міліційних і військових частин Києва і Львова, мистецьку програму ансамблю Григорія Верйовки в Київській Опері.

В пляні є розвинути довголітню працю і дати можливість закупити Україні нове технічне влаштування для телевізії і радіо.

Договір підписав голова телевізії, радіо та студіо звукозаписів музики **України Микола Огмакевич в Києві.**

У СВІТІ

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ Джан Вілсон, командувачий мироносними силами ООН в Югославії, повідомив в неділю, 19-го січня, що до міста Дубровник прибувають його старшини. Після них у конфліктні райони Хорватії ввійде 10,000 „голубих шоломів".

В СЕРЕДУ, 15-ГО СІЧНЯ, президент Молдови Мірча Снігур прийняв присягу на вірність конституції і народові республіки. Снігур заявив, що його головною метою є зміцнення незалежности Молдови, а про возз'єднання з Румунією „не може бути мови". Він також сказав, що так звана Національна рада возз'єднання створює непотрібні проблеми для державної влади і є дестабілізуючим чинником в нинішній соціяльно-політичній ситуації.

В ЧЕТВЕР, 16-ГО СІЧНЯ, розпочалися активні виступи ташкентських студентів проти підвищення цін і відсутности соціяльного захисту. Омонівці застосували зброю і застрілили студента Санджара Баратфанова. В наступні дні кількість мітингуючих студентів збільшувалася, ситуація дедалі загострювалася, число жертв зросло до шести. Щоб злагіднити напруження університети Узбекістану відпустили студентів на передчасні вакації.

ВЕЛИКА РАДА ОТАМАНІВ і представників козацьких військ Сибіру і Далекого Сходу висунула шовіністичну вимогу про скасування Жидівської автономної области і „унеможливлення створення Жидівської республіки".

ДЕПУТАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ і один з лідерів „Саюдіса" Віргуліс Чепайтіс був агентом КГБ — такий висновок зробила комісія литовського парляменту, підтвердивши публікації в газетах „Республіка" і „Мажойі Лєтува".

ВЕРХОВНА РАДА ЕСТОНІЇ прийняла і ввела в дію закон, згідно з яким земля в республіці повертається колишнім (до 1940 року) власникам і їхнім спадкоємцям.

БРИТАНСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО внутрішніх справ повідомило, що від лютого 1992 року англійську контррозвідку очолить Стелла Ремінґтон. Це буде перша жінка, яка керуватиме комплексом британської безпеки. Два роки тому службу безпеки Великобританії було реорганізовано, відтоді вона є підзвітною парляментові.

В КИЇВСЬКОМУ БУДИНКУ вчителя відбулося нагородження переможців загальноукраїнського конкурсу „Найкращий вчитель 1991 року". Його організатором було Товариство „Просвіта", а спонзором — проф. Тарас Гунчак з Ню Джерзі, який в той час викладав там історію України.

В АМЕРИЦІ

ТЕПРЕ У ЗСА, НА ДІЛОВІЙ поїздці перебуває колишній генерал-майор КГБ Олег Калугін, про якого світ довідався у половині 1990 років, коли він публічно обвинуватив КГБ у різного роду незаконностях. Виступаючи на численних радієвих і телевізійних програмах О. Калугін допомагає кабельній мережі новинок Сі-Ен-Ен розповсюдити нею видану книжку про розвал Совєтського Союзу. Крім цього він виступає перед діячами закордонної політики, шукаючи видавця для своїх споминів, домовляється про телевізійні та фільмові задуми та проводить розмови з офіційними чинниками у Вашінґтоні, переконуючи, що совєтські слідчі допитували американських полонених у В'єтнамі значно пізніше, як було сказано, що полонених звільнено. Захоплення його особою починає набирати іншого характеру, бо американці починають квестіонувати його твердження і сумніваються у його правдомовності.

ВИСОКІ ЧИНОВНИКИ Уряду президента Джорджа Буша заявили, що Іран платив ливанським викрадачам західніх закладників по одному міл. дол. за кожного. Ці платності, як повідомляє також газета „Вашінґтон Пост", були додатковими до постійної фінансової підтримки впродовж років, що її Теґран постійно виплачував сумнівним угрупованням шіїтських мусулманів. Американська розвідка позвітувала, що про ці платності довідалися після довшого розслідування банкових трансакцій, які, як опісля виявилось, походили з іранських джерел і були спрямовані для Божої партії — офіційного прикриття для ливанських шіїтських мусулманів.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Уряду президента Джорджа Буша та Конґресу заявили, що схвалення нових кандидатур на посади федеральних суддів дуже ускладнилося з уваги на нові правила щодо здобуття даних про пропонованих кандидатів. Нові правила були застосовані після горезвісних переслухань номіната на члена Верховного Суду Кларенса Томаса. Члени обидвох партій заявили Білому Домові, що ці нові правила є дуже непрактичними та стоять на перешкоді, а тим самим здержують потрібні схвалення на назповнені становища федеральних суддів.

ДРУГИЙ КОЛЮМБ? НІ, ПЕРШИЙ ІВАН КИРИЧЕНКО!

Яхта, якою І. Кириченко приплив до Маямі.

Маямі, Фла. (Ганна Черінь). — За президіяльним столом в парафіяльній залі церкви св. Миколая в Купер Ситі, на півдні Фльориди, сидить стрункий сухорлявий чоловік у брунатнім костюмі. Розумні очі лагідно дивляться з-за окулярів, обличчя осяяне легенькою усмішкою.

Це — Іван Кириченко, ім'я якого було досі відоме тільки в Маріюполі, а тепер стане дорогим і знаним українцям у всьому світі, а також, сподіваємось, буде занесене в книги рекордів світу. Українці околиць Маямі й Голливуду можуть бути також горді тим, що вони першими привітали нашого мандрівника.

В 1992 році Америка відзначає 500-річчя подорожі Колюмба, що вважалось донедавна відкриттям Америки. Я пишу „відкриття" в лапках, бо задовго до „відкривачів" Америка була заселена її автохтонами — індіянами. Якеж невпереджливе це наймення для людей, що мали свої племінні назви, але їх перехрестили й досі називають „індіянами", тільки тому, що Колюмб думав, що він приплив до Індії! Не в той бік подався... Так чи інак, подорож Колюмба відкрила шлях до Америки, і це було досягнення.

В усьому світі йдуть кампанії на відзначення цього ювілею, і от саме українському штурманові з Маріюполя, Іванові Кириченкові, прийшла в голову думка першим у ювілейнім році приплисти до Америки шляхом Колюмба. Щоб хтось не запозичив цю ідею, Кириченко готувався потаємно. Зібрав гроші, згуртував друзів, знайшов потрібні матеріяли і за 2 1/2 місяці збудував вітрильник, яхту, 27 стіп завдовжки і 10 завширшки. Маленький корабли́к — або човник, але міцний і надійний. В Україні тепер сутужно, отож приходилось будувати з того, що можна

(Закінчення на стор. 8-ій)

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ

З уваги на свято Дня Незалежности і Соборности України в середу, 22-го січня, це число „Свободи" друкується з датою четверга, 23-го січня. В середу Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься в четвер з датою п'ятниці, 24-го січня. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Перемога змагу до волі: Хорватія і Словенія — самостійні

45 років зберігався штучний зліпок шістьох балканських країн під назвою Юґославії — зберігався під диктаторською комуністичною владою „маршала" — Юсифа Броза-Тіта, а після його смерти у 1980 році — із системою ротаційної президентури кожної членської республіки, фактично завжди під супремацією сербів. У червні минулого року Хорватія і Словенія проголосили державну незалежність і зараз-же розпочалася аґресивна війна Сербії проти Хорватії і Словенії, Захід неправильно назвав цю війну „громадянською". Півроку тривала та війна із кількома тисячами жертв по обох сторонах та руїною міст і трагедією родин. Проголошувано 14 разів перемир'я, яке завжди кінчалося новою стріляниною. У грудні минулого року Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй встрянула у цю юґославську драму краще й енерґічніше, ані ж робила це Европейська економічна спільнота. Вона прийняла постанову вислати до Юґославії міжнародне військо як ґаранта миру на перехідний час, під умовою, що настане в Юґославії дійсне перемир'я і що Сербія відтягне з окупованих хорватських частин країни своє військо. Надиво — сербські генерали на це погодилися, залишивши тільки залогу на території з більшістю сербів. Сталося це тому, що Німеччина, яка зразу готова була визнати державність Хорватії і Словенії, постачала Хорватії зброю і Сербія збагнула, що зброя того конфлікту не вирішить. Наради у цій справі велися спершу у Женеві, у Швайцарії, згодом у Брюсселі в Бельгії. Головну позитивну ролю відіграв колишній американський державний секретар Сайрус Венс за президентури Джіммі Картера: він кількратно їздив до Юґославії і його чимала заслуга у тому, що остаточно признано єдину реальну розв'язку конфлікту: визнання державности Хорватії і Словенії, на що безупинно наполягала Німеччина. Першою, яка зробила це, була Апостольська Столиця. Причина ясна: у протилежності до сербів, які є православними та македонців із численними мусулманами — хорвати і словенці у масі — католики.

Америка стосувала у відношенні до відосередкових національних рухів у Юґославії таку саму політику, як робила це у відношенні до національних рухів у Совєтському Союзі. Вона стояла на становищі, що збереження „статус кво" з одним надрядним державним центром найкраще ґарантує мир і спокій. Відомо, що події пішли своєю ходою без уваги на виступ президента Буша в Україні та виступ державного секретаря Джеймса Бейкера в Юґославії. Америка ніколи не визнавала була окупації і згодом анексії трьох балтійських країн Совєтським Союзом. Але не підтримала визвольного руху тих країн і була останньою, яка визнала державність Литви, Латвії й Естонії, аж після того, як зробив це офіційно Міхаїл Ґорбачов. Можливо, що й у відношенні до Хорватії і Словенії повториться ця політика, тим паче, що покищо нез'ясовано ще, в якому правнодержавному статусі опиняться чотири інші членські країни Юґославії. Читали ми тільки, що Сербія залишиться самостійною разом із Чорногорою. Зголосили свою самостійність і просили визнати їх державність Боснія і Герцеґовина та Македонія, — Европейська економічна спільнота, яка пішла слідом Німеччини і визнала вже Хорватію і Словенію — стрималася у відношенні до Боснії і Герцеґовини і Македонії

Перемога Хорватії і Словенії переступає своїм значенням межі тільки цих двох країн. Це перемога священного демократичного принципу — права кожного народу до самовизначення. Явище поневолювання народів збройною силою тісно в'язалося з колоніялізмом Великобританії, Франції, Німеччини, Італії, Голляндії. Після Другої світової війни прийшла деколонізація континентів Африки і Азії. Залишилася була велика колоніяльна держава — Совєтський Союз. Упадок комунізму потягнув за собою і розвал Совєтського Союзу. 1-го грудня 1991 року сталося чудо в Україні. Чудом було теж негайне визнання державної самостійности України З'єднаними Стейтами Америки. Тепер проходить процес включення України у міжнародний політичний, господарський і культурний світ. Те саме станеться із Хорватією і Словенією.

Микола Бараболяк

„СПІВДРУЖНІСТЬ" — КОРОТКОТРИВАЛА?

II

Економічна ситуація ЗСА стає насправді прикрою. Кувайтська кампанія не мала б коштувати Америці багато. Її кошти, понад 50 більйонів, мали покрити у більшості савдійські араби, японці і німці; тобто американське військо воювало майже якнайменше. Точно рахунку не подається. Але ця остання воєнна ескапада мусіла причинитися теж видатно до погіршення американської економіки. І нині не вистачає коштів головно на забезпечення соціяльних зобов'язань, як „медікейд", будову і направи доріг, та подібне. А дуже маленько вкорочуються видатки на воєнні цілі. Тільки несміливо підносяться голоси проти продовжування конструкції літаків і військового знаряддя, якого і так забагато, відколи не стало головного суперника — СССР.

Кувайтська затія виникла і тому, щоб доказати, що хоч не стало головного суперника ЗСА, „ворог" далі існує і конче далі зброїться. Саддам Гуссейн удостоївся почести зайняти місце дотеперішнього ворога. Мовляв — він бо оволодівши арабським півостровом з його нафтовими джерелами, міг би спаралізувати міжнародну, в тому й американську, економіку. Та викінчивши СССР, в тому нехотячи і приятеля Ґорбачова, та „поклавши на лопатки" Саддама Гуссейна, ЗСА загнали себе у прикре становище: нема „ворога". А великопотуга без нього існувати не може. Нема ворога — нема проти кого готуватись збройно. І ледве чи нині економічно сильні держави, як Японія і Німеччина, погодились би, як у кувайтській афері, співфінасувати нові воєнні виправи ЗСА.

* * *

І так Америка витратившись на воєнне суперництво, і вийшовши переможцем, а президент Буш героєм дня, стала чухатись у потилицю: біда. Війни руйнують. Пішла Москва з торбами, але й Бушеві прийшлось їхати з капелюхом не тільки до Японії, але і менших державок Азії, щоб вони своєю здоровою економікою і валютами не душили Америку. Здорова економіка, а не мілітарна потужність, рішає нині про престиж держави і її повагу міжнародних колах. Прикро дійти до такого висновку.

Чи не в цих чисто економічних факторах криється джерело носталгії американських кіл за „центром" у Москві і нехіті до „комонвелту", з його неворожими ЗСА членами? Туги за старими добрими часами, де існував „ворог", проти якого треба було готовитись, не шкодуючи коштів. Тепер, коли він побитий, було б приємно його мати. Як приємно було привести Ґорбачова наче ведмедя на припоні на мирову конференцію між Ізраїлем й арабами, де він хоч послушно потакував Бушеві, однак, репрезентував старого ворога, з його все ж таки загарбницькими, загрожуючими Заходові, ідеями. Єльцин і Кравчук заявляють бажання стати членами НАТО, то навіщо тримати чверть мільйона американського вояка в Німеччині й інших країнах Европейської спільноти? І навіщо американської залоги в Японії? Забрати ж їх відтіль — проблема. Здемобілізувавши хоч півмільйона вояка, що нині дає „безпеку" Японії і Німеччині, не згадуючи Кореї, захитало б до кінця економікою Америки (нині ці країни причинюються до оплачення видатків на це військо), бо де цих людей примістити, де найти працю для них? Кажемо, що Москва має проблему з демобілізацією. Німці оплачують „окупаційне" совєтське військо. Не виставлені і ЗСА на такі ж наслідки „суперпаверства"?

Трагічне для політичного мислення американських лідерів і „брейнстресту" (крім Бжезінського) є те, що імперіяльна психоза лідерів ЗСА не має розуміння ні відчуття для національних аспірацій народів. Заанґажування Америки у В'єтнамі вважається помилкою, яка мала трагічні наслідки, бо спаралізувала на довгі роки духовість американця. Буш чваниться, що щойно виграна з Іраком війна допомогла Америці визволитись із психічних наслідків цього лиха. В'єтнамці боролись за визволення в'єтнамського на-

(Закінчення на стор. 8-ій)

Іван Лесько

Море в історії України

Однією з головних передумов нормального й успішного життя й розвитку держави є її пов'язаність з морем. Доступ до моря уможливлює зв'язок із широким світом — він просто неоцінений з політичного, культурного, економічного й стратегічного погляду.

Мореплавні нації старовини як Фенікія з Картагенією чи Атени стали потугами, в середньовіччі могутніми були Ґенуа, Венеція, Портуґалія, Еспанія, згодом Франція, а в новітній історії Великобританія, що стала колоніяльною імперією, в якій ніколи не заходило сонце. Її місце зайняла тепер Америка — вправді не як колоніяльна держава, але все таки як світова надпотуга.

Україна від передісторичних часів була органічно пов'язана з морем. Скити, які поселилися на північному побережжі Чорного моря, водними шляхами втримували торговельні й культурні зв'язки з грецькими містами. Грецькі міста-колонії на побережжі Чорного моря від 7-го століття до Христа на протязі тисячі літ служили культурними аванпостами для України. Княжа Русь-Україна завдячувала свою силу і значення доступові до моря. Князі Аскольд і Дир у VIII столітті атакували фльотилією суден Царгород; подібний похід князя Олега в 907-му році увінчався корисним торговельним договором з Візантією, як рівнорядним партнером України. З неменшим успіхом у 941 році ходив на Царгород князь Ігор.

Завдяки наладнаним стосункам з Візантією, Україна стала християнською нацією, членом культурної світової сім'ї. Київ, як важлива стація „з варяг в греки", розвинувся у великий торговельний і культурний центр між тодішнім Сходом і Заходом, Північчю і Півднем, розбагатів і став столицею Руської Землі, яка, як казав Митрополит Іларіон, славилася по всіх кінцях світу.

Коли ж княжі міжусобиці ослабили державу й азійські орди, врізавшися клином між Чорне море й Київщину, загородили доступ до моря, Київ утратив своє значення, став містом глухої провінції та жертвою татарської навали. Його спадщину перейняла Галицько-Волинська держава, яка, одначе, мала тільки континентальний характер і не могла дорівняти блескові й силі колишнього Києва.

Світову славу знову здобуло українське ім'я з виходом на Чорне море козацьких чайок-фльотилій у перших десятиліттях XVII століття. Продовжуючи княжі традиції („Се з того покоління військо, що за Олега, монарха руського... по морю плавало й Константинопіль штурмувало", — писали українські православні владики в меморіялі 1621 року), козацькі морські загони плюндрували турецькі прибережні міста й загрожували самій столиці. Тогочасний турецький хроніст Наїм записав про козаків, що „на всій земській кулі не можна знайти людей сміливіших, які менше дбали б про життя, менше боялись би смерти". Козацькі морські подвиги оспівані в народних думах, прославлені в поемах Шевченка.

В економічному аспекті зросло значення Чорного моря з появою у XVIII столітті на його побережжі таких портових міст, як Олександрія, Херсон, Миколаїв та Одеса, в яких розвинулася торгівля українським збіжжям із західніми країнами. (В трьох останніх десятиліттях XVIII століття закордонна торгівля Одеси зросла на 2,200 відс.).

Козацькі морські традиції відновилися з відродженням незалежної української держави в 1917 році. Зразу, після вибуху революції, українські моряки, які становили 80 відс. Чорноморської фльоти, заходилися біля її українізації. У Севастополі діяльним став таємно зорганізований ще перед революцією гурт українських моряків „Кобзар", в Одесі постав „Одеський український військовий кіш"; з кінцем квітня 1917 року майже на всіх кораблях воєнної Чорноморської фльоти діяли українські корабельні ради. Адмірал А. В. Колчак не протиставився українізаційному рухові і в липні того ж року міноносець „Завидний" перший підняв синьожовтий прапор, до листопада 1917 року майже половина Чорноморської фльоти була під українськими прапорами. В січні 1918 року курінь українських моряків цієї фльоти брав участь у боях з большевиками.

У грудні 1917 року Центральна Рада створила Генеральний Морський Секретаріят — морське міністерство, очолене Д. Антоновичем. У березні наступного року Центральна Рада проголосила закон про фльоту, силою якого всі воєнні кораблі Чорноморської фльоти, біля 80 бойових одиниць перейшли в склад військових сил Української Народної Республіки. 29-го квітня відбулася їх святкова передача українській державі. Одначе того самого дня стався у Києві гетьманський переворот і на другий день фльоту обсадили німці. Після

(Закінчення на стор. 7-ій)

Іван Кедрин

ЗА СКРОМНІСТЬ В ОЦІНЦІ ПОДІЙ І ЛЮДЕЙ

Кожна авторська стаття у „Свободі" — дискусійна. Автор має право вірити у те, що написав, читач має право не погоджуватися. Дозвольте мені не погоджуватися із статтею Володимира Барагури „Будова держави навпаки", („Свобода" з 14-го січня 1992 року). Високопатріотична стаття виходить із становища принципіялізму і максималізму. Політологія вчить, що у підході до всіх подій і їхніх творців треба підходити зі становища реалізму. Різко критиковані автором керівники української держави мусіли рахуватися з дійсністю, яка існувала в Україні 1-го грудня 1991 року. Кілька таких реальних фактів: передумови для визнання державности України, продиктовані президентом Джорджем Бушем і Державним департаментом. Перебування на території України близько півторамільйонової армії, стаціонованої там за епохи Міхаїла Ґорбачова та існування на території України поважної частини колишнього совєтського атомового арсеналу. Спаралізований промисел України через брак потрібних тому промислові сирівців, яких Україна не має. Існування в Україні валюти безвартного карбованця. Існування давнього „радянського" адміністраційного апарату. Конечність будування держави з пустки.

Критикуючи участь України у союзі з 10-ти іншими колишніми республіками СССР, автор бідкає, що треба було „стати на власні ноги" і повчає, що треба робити — все те, що саме Уряд вже зробив і далі робить: очищує державний апарат від шкідливого елементу, приспішує друк у Канаді власної валюти, переводить поступову приватизацію промислу і сільського господарства, творить власну армію з вояків, які добровільно склали присягу на вірність Україні, договорився вже з далеким Кувайтом про доставу нафти, зголосив претенсію до Чорноморської фльоти і добився вже відклику російської тези про „неподільність" цієї фльоти та її приналежність до Росії.

Автор твердить, що „Росія ніколи не зречеться великодержавницької ідеї і концепції збереження цілости імперії". Вже відмовилася і вже зреклася. Дуже жаль, що автор не був на недавній доповіді в НТШ, Ню Йорку, проф. Романа Шпорлюка, мабуть найвидатнішого нашого історика з молодшої ґенерації, який займає тепер катедру історії України в Гарвардському університеті. Він вказував на президента Російської Федерації Боріса Єльцина, як на російського патріота-державника, який не утотожнює нації з державою і вирікся колишнього неділимства. Єльцин ґратулював Кравчукові за вислід референдуму в Україні. Це він не мусів робити та часи змінюються і ми зміняємося з ними — зміняються люди і цілі народи. Турки в 1468 маршували на Відень. Чи можете собі уявити сучасних турків з амбіцією завоювання Центральної Европи? Польща від 1340 року, від часу походу Казимира на Червенські землі, була ворогом України, в роках між двома світовими війнами вела політику національної асиміляції включно з військово-поліційною „пацифікаційною" акцією літом 1930 року, тепер була першою, яка визнала українську державність і вся польська преса у Польщі і діяспорі найприхильніша до України. То чому виключати, що тільки Росія мусить залишитися такою самою як за часів Івана Калити чи за династії Романових?

В цій статті, з якою не погоджуємося, члени українського Уряду представлені, як наївні дітваки, які дали себе піймати в сіті нової російської затії на погибель України. Ані Б. Єльцин не є якимось демоном, наставленим на загин України, ані Л. Кравчук не є примітивом і новиком у політиці. Л. Кравчук перейшов докладно цю саму школу, що Єльцин — від комсомолу по членство у Верховній Раді СССР, знає його і можна сумніватися, чи в даних обставинах хтось інший краще говорив би з Єльциним боронивінтереси України, як це робить Кравчук. Закінчує автор свою статтю цитатою з символічної драми польського письменника Виспянського „Веселє": „Мав ти, хаме, золотий ріг, залишився тільки шнур". Коли Україна мала „золотий ріг"? Про яку добу говорить автор? Навіщо робити несправедливі закиди людям, які працюють в найважчих умовинах і будують державу — з пустки, з нічого, навіщо користуватися цитатами з чужинецьких творів, які не мають ніякого застосування до України? У теперішній ситуації в Україні нема місця на песимізм. Не вишукуймо неґативів там, де є позитиви, і не гудім діячів, яких треба подивляти за те, що вони творять.

Будьмо скромними в оцінці тамошніх діячів, порівнюймо їхній формат з нашим власним і — признаймо їм перевагу. Автор правильно радить вчитися на історії України. Ця наша історія вчить, що не треба наслідувати ані княжих крамол, ані козацької „чорної ради", а треба признавати авторитет існуючої влади, треба шанувати висліди всенародного голосування і не сіяти недовір'я й хаосу, коли потрібна єдність та праця. Історія України вчить, що не слід керуватися почуваннями та симпатіями чи антипатіями, а тільки розумом. І здоровий розум та знання фактів заперечує, наче би існувала найменша схожість між Переяславським договором Богдана Хмельницького з царем Олексієм та створенням союзу з 10-ти іншими республіками Сходу Европи. Навіщо це робити?!

Мирослав Семчишин

ПРОБЛЕМИ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

II

Паралельно з мовною тематикою розгорнулась в Україні дискусія над проблемою української культури як синтези тих усіх духових явищ і процесів, які формують обличчя нації. І так, після своєї статті з 1988 року про мову, І. Дзюба виступив на сторінках „Літературної України" (передрук в „Сучасності" ч. (1) 1991 р.) із статтею — „Ми і світ. Розглядаючи різні аспекти відродження України, окрему увагу присвячує він культурному аспектові. У цьому контексті, — каже Дзюба, дуже важними є культурні контакти, а в їх успішності велику ролю грає фактор державности. Після вдумливого огляду окремих епох в історії українського народу, Дзюба приходить до висновку, що — „тривалий час наша наука не надавала належного значення вивченню української культури у світовому контексті, бо існувало у нас хатнє сприймання культури, уявлення її як неспівмірної і непорівняльної з культурами інших історичних націй". Правда, починаючи з кінця XIX століття наша культура, зокрема література виявляє вже свідомий, політично мотивований інтерес до пробудження і визволення, але це не розв'язувало питання культури як очевидного національного чинника.

Спроби блискучих публіцистів, талантів таких як Дм. Донцов, Є. Маланюк, Ю. Липа окреслити українську культуру як цілісність, як українську духовість у зв'язку із своєрідністю українського національного характеру та історії, мали переважно есеїстичний характер і мали на собі печать політичної тенденційности. У роздумуваннях і розважаннях тієї проблематики ми звикли давати перевагу тільки одному напрямкові — культурного обміну із Заходом. Тим часом „східній напрямок" на погляд Дзюби для нашої культури не менше важний. Спостерігаємо це починаючи з кінця XIX сторіччя особливо в літературі, а ще більше з появою на українській літературній сцені Миколи Хвильового, який, пропаґуючи антимосковську орієнтацію на „психологічну Европу", одночасно висунув ідею „азіятського ренесансу", що мав би розбудити аналогічно до української культури — східні народи.

Дзюба критично ставиться до наших спроб розглядати українську національну культуру в контексті світової, бо такі погляди випливають з патріотичних емоцій, з безкритичного захоплення і гіперболізації, джерелом того є „комплекс національної неповноцінности". Несумісність нашої культури із західньокультурним світом випливає з того факту, що ми не мали цілої низки форм духового життя, через які пройшли західньоевропейські суспільства. Але для сьогоднішньої України підійшов час загальної регабілітації національних культур, а в нашому випадку деколонізації України. При всьому тяжінні до европейської цивілізації, ми мусимо пройти етапи того шляху, який проходили звільнені з-під колоніяльної залежности інші народи. І якщо, Дзюба, наш рух за незалежність (в мирних формах) дасть сподіваний результат, то народ України, ставши господарем своєї батьківщини, зможе невдовзі посісти гідне місце, але не якесь особливе в сім'ї слов'янських народів.

Другим видатним науковим дослідником у ділянці української культурології проявив себе заступник директора Інституту української літератури ім. Т. Шевченка Академії Наук — академік Микола Жулинський. На весні 1990 року він виступив з доповіддю на міжнародній науковій конференції, що відбулась у Римі і присвячена була темі — „Основи соціяльних і культурних традицій на сході центральної Европи (Білорусь, Литва, Польща і Україна)"— Темою доповіді акад. Жулинського було — „Українська культура і українська державність". Доповідач доволі основно розглянув всі історичні періоди розвитку українського культурного процесу, зумовленого історичною судьбою розчленованого народу, що хоч мав за собою в минулих віках доволі гарну спадщину, проте став бездержавним народом на кілька століть. Але і в своїй бездержавності, зокрема починаючи другою половиною XIX сторіччя, ми спромоглися створити деякі культурні центри і наукові інституції які, в міру максимальних можливостей, репрезентували українську науку перед чужинецьким світом.

Проте увесь той процес був дуже обмежений і зумовлений вкрай неґативними, а то й ворожими обставинами національно-суспільного життя на різних теренах його проживання. Той процес був теж гальмований доволі низькою самосвідомістю широких мас, зокрема у східній Україні. Головним завданням провідних наукових кіл було обґрунтувати національну самобутність української культури, відтворити правдиву картину історичного розвитку поневоленого народу. Він основно зупинився на праці першого визначного культуролога проф. Івана Огієнка — „Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу" (Київ 1918, і Катеринослав—Ляйпціґ 1923). Цією працею Огієнко започаткував наукові дослідження української культури, акцентуючи зокрема її тотальну відмінність від російської культури.

М. Жулинський розглянув теж питання державности України як основу і ґаранта вільного розвитку національної культури, бо це стимулює прагнення цілого ряду провідних діячів, починаючи від П. Куліша, а кінчаючи на початках 20-их років. А ті роки, на думку проф. Романа Шпорлюка з Гарварду, „створили сприятливі умовини для розвитку української історіографії і культурології, бо „20-ті роки були єдиним періодом в історії українсько-російських взаємин, коли історія України розглядалась як автономний процес, що розвивався поруч з історією Росії, а не як провінційний... реґіональний". Але, як закінчився оцей обнадійнений процес з 20-их років, — М. Жулинський не згадує, але всім нам відомо чим: повним розгромом української науки тих років і знищенням сотень українських науковців, письменників і т. д.

Закінчення буде.

ВІСТІ
НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА

Ч. XIV

Адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

СТОРІНКА ПРИСВЯЧЕНА 125-ЛІТТЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Іван Кедрин

ЗА ПОВНУ ПРАВДУ ПРО ГРУШЕВСЬКОГО

Михайло Грушевський, як історик, засновник окремої історичної школи, яка протиставилась теорії російських істориків про триєдину націю, як титан науки, як політичний діяч, і як перший президент Української Народної Республіки, заслуговує на глибоку пошану та на святкове відзначування круглих дат його життя. І саме тому, що він стояв понад пересічність, як і тому, що він займає почесне місце в українській науці, не вільно підходити до його особи лише компліментарно, ставитись до нього як до ікони, що заслонює людину. Староримська приповідка: De mortuis nihil, nisi bene (про померлих нічо, як тільки добре), стосується тільки сірих одиниць. Великим постатям не шкодить виявлювання також їхніх негативів, їхніх невдач і помилок. Наполеонові здвигнули величавий мавзолей у Парижі й він для Франції — національний герой, але про нього написано ряд монографій з гострою критикою (як, напр., книга Андре Моруа [Maurois]: „Наполеон і Імперія") за те, що він непотрібно виснажував Францію із молоді, що він без потреби провокував щораз то нові війни, як і за його донжуанство. І це йому ні трошки не шкодить в очах французів та всього світу. Ґете, котрий є центральною постаттю німецької літератури, як і всієї німецької культури, не втратив пошани серед свого народу, ані серед чужинців, коли появилася книга П. Кюгна (Kühn): „Жінки навколо Гете", з ревеляціями, які мають посмак скандалістики; не втратив пошану тому, що він автор безсмертних творів.

Коли Михайло Грушевський вернувся із заслання до Києва 27-го квітня 1917 року, то зразу став головою щойно повсталої того самого місяця Української Центральної Ради. Те, що він визначив себе у тому часі політично-партійно, як соціаліст-революціонер його не дискредитує. Тоді була мода на соціалізм; були навіть „соціялісти самостійники". Навіть у Галичині давню Націонал-Демократичну Партію, між засновниками якої був Грушевський, перезвано тоді на „Трудову" партію, щоб підкреслити її близькість до соціалізму. Треба відмітити, що Грушевський не записав себе добре, як партійний діяч.

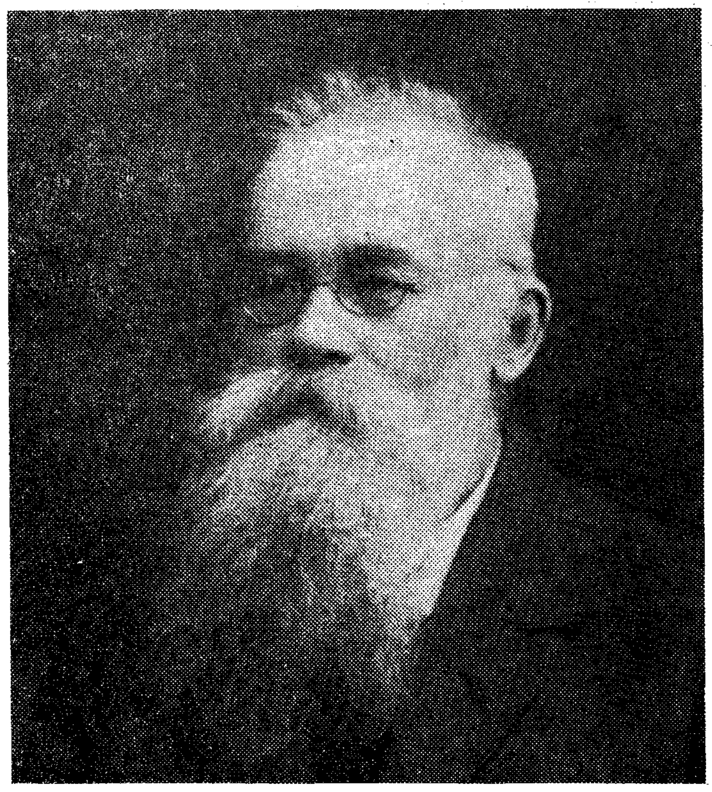
Як відомо, автором 1-го Універсалу УЦРади був Володимир Винниченко. Хто був автором 4-го Універсалу від 22-го січня 1918 року, — невідомо взагалі, або відомо тільки авторові цих рядків.* За винятком одного речення у тому історичному документі: „...однині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною Вільною Суверенною Державою Українського Народу", весь текст Універсалу просякнутий лівосоціялістичною пропагандивною фразеологією, що перелицьовується із тодішньою большевицькою пропагандою. Універсал цей, як відомо, пропонує: розпустити армію і завести народню міліцію; передати всю землю селянам без викупу; скасувати право власности на землю і її соціялізувати; передати всю закордонну торгівлю під нагляд держави, а всі банки під державно-народний контроль...

У схваленні остаточного тексту 4-го універсалу Конституційною Комісією Малої Ради брав участь Михайло Грушевський, про що й заявив, повідомляючи про йогоприйняття засіданні цієї ради над ранком 25-го січня 1918 року. Як голова УЦРади, він мусів чимало причинитись до схвалення саме такого його (Універсалу) остаточного тексту. Ми щорічно відзначуємо дату 4-го Універсалу (22-го січня), як дату, коли вперше зірвано традиційну орієнтацію української політичної думки на Польщу, або на Москву, та коли вперше в сучасній добі нашої історії проголошено державне самовизначення українського народу. Добре діється, що в тих щорічних святкуваннях дати 22-го січня 1918 р. не пригадується цілого жалюгідного тексту 4-го Універсалу, а тільки вище виведені знамениі слова про самостійність і суверенність.

Відомо, що започаткування мирових переговорів у Берестi Литовському й поява там делегатів нового, большевицького уряду Росії, приспішили проголошення 4-го Універсалу з тією його точкою, в якій заявляється про готовість України до мирного співжиття з усіми її сусідами. Три молоді віком делегати України на Берестейську мирову конференцію, а саме: Олександер Севрюк, Микола Любинський і Микола Левицький, виявили такий дипломатичний хист, що австрійський міністер закордонних справ граф Оттокар Чернін та державний секретар Міністерства закордонних справ Німеччини Ріхард фон Кюльман з подивом згадують про це у своїх спогадах.

Берестейський мир підписано 9-го лютого 1918 р. З'єднані німецькі, австрійські й українські війська впродовж одного місяця очистили всю Україну від большевиків. Вернулася до Києва Українська Центральна Рада з її головою Михайлом Грушевським. Він мав перед собою текст Берестейського миру. Він, як досвідчений політик, знав, що центральним державам Европи, Німеччині й Австрії, йшлося у Берестi про рятування свого населення від голоду, що був реальною загрозою. Особливо німці не скривали того, що Берестейський мир для них це — „хлібний мир" (Brotfrieden). А проте Центральна Рада далі вела сільсько-господарську політику по лінії 4-го Універсалу. Через це попала у конфлікт із дійсними володарями Києва — німцями. 28-го квітня 1918 р. відділ німецького війська розігнав Центральну Раду. Її голова Михайло Грушевський, що провадив її засідання, був одинокий, що не підвівся зі свого крісла, а тільки спокійно сидів і — безуспішно протестував проти цього насильства. На цьому останньому засіданні Центральної Ради схвалено проект конституції Української Народної Республіки, що її мала потвердити українська конституанта й обрано Михайла Грушевського першим президентом України. Наступного дня делегація від Української Центральної Ради зголосилася у командуючого німецькими збройними силами в Україні фельдмаршала Германа

(Закінчення на стор. 6-ій)

Михайло Грушевський

ЗАЯВА НТШ З НАГОДИ 125-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

З нагоди 125-ліття народження довголітнього голови Наукового Товариства ім. Шевченка і президента Української Народної Республіки Михайла Грушевського, правдивого поборника соборности України, Наукове Товариство ім. Шевченка у ЗСА з радістю та гордістю ствержує, що великі ідеї й задуми цього титана української науки й державного мужа стають сьогодні дійсністю. Враз із відродженням самостійности й соборности України оживає серед українського народу почуття національної гордости та зростає вічна слава його найбільшого історика. Михайло Грушевський — це людина, яка уособлює соборність земель України, їхню суверенність і єдність. Його спадщина пробуджує історичну пам'ять нації, єднає сучасне покоління з минулими, наповнює серця надією на майбутнє і тим самим забезпечує історичну тяглість українського буття.

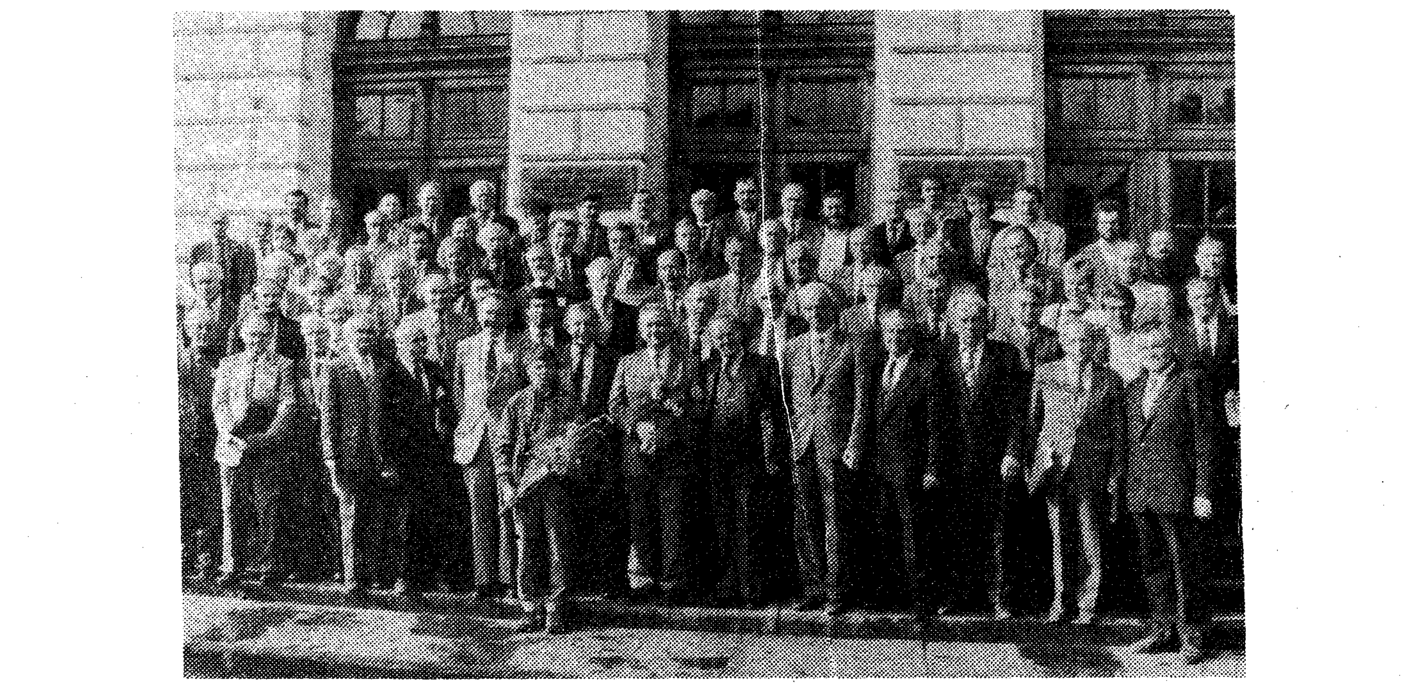
Заходами Наукового Товариства ім. Шевченка і під його проводом відбулися, відбуваються і відбуватимуться у майбутньому наукові конференції, серії викладів та академії, присвячені життю і творчості Михайла Грушевського, а його ідейна спадщина є сьогодні одним із промоторів нашого всеукраїнського відродження. Ми, українці на Україні й в розсіянні сущі, маємо це велике щастя бути свідками саморозквіту української нації і співучасниками та співтворцями відродження її державности.

Відмічуючи цей ювілей Михайла Грушевського, Наукове Товариство ім. Шевченка закликає усіх українців, так на рідних землях як і в діяспорі, працювати безустанно над прославленням спадщини цього великого сина України. Хай у цьому ділі наснажує нас свята заповітна мета: державність українського народу й европейськість української науки.

Леонід Рудницький,
голова НТША

Філядельфія, 29-го вересня 1991 року.

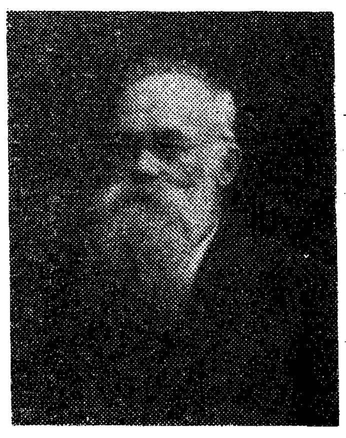
Примітка: Заява ця була передана по радіо „Голосу Америки" в Україну 29-го серпня м.р., коли у Львові відбувалась Міжнародна Наукова Конференція, присвячена Грушевському.

Учасники Міжнародної Наукової Конференції у Львові, 29-го серпня 1991 року.

М. Лабунька

Замітка до родоводу предків М. Грушевського

Родина Грушевських Михайло, Марія — дружина, Катерина — дочка. Знимки із пашпортів Грушевських, що зберігаються у архіві УКУ в Римі.

У своїй „Автобіографії", що появилась друком „на правах рукопису" у Львові 1906 року тиражем 50 примірників (і кілька разів від того часу перевидавалась), Грушевський каже (стор. 1), що походить він... „із давньої (звісної в XVIII в.), але бідної духовної родини Грушів, пізніше Грушевських, що загніздилася в Чигиринськім повіті". Відомо, що дід його був дяконом (так у: Іван Крип'якевич: Михайло Грушевський, Життя і діяльність. Львів, 1935 р., стор. 9). Мати Грушевського Глафіра походила — знову ж за його власним свідченням — із „широко розгалуженої в полудневo-західній Київщині священичої родини" („Автобіографія", стор. 1) Опок Опоцкевичів.

І дійсно, серед духовенства Правобережної України у вказаних районах находимо у джерелах XVIII-го століття, що зберігаються у Ватиканському Архіві, згадки про представників обох родів, що були родами предків Михайла Грушевського. Листа священиків уніятів Богуславського деканату із 1772, що її виготував, як виходить, о. декан Котлоновський, включає між тими, що перейшли із Уніятської (Католицької) Церкви до Православної, о. Теодора Грушевського (Theodorus Hruszewski), пароха церкви Пресвятої Богородиці у селі Медвин, що існує і досі у Богуславському районі, Київської області. (Див. Epistolae Leonis Ludovici Szeptyckyj, Metropolitae Kioviensis Catholici (1778-1779), Рим, „Записки ЧСВВ", серія II, секція III, 1970, стор. 121). Такі переходи на православ'я уніятського клиру в тому часі на Павобережжі були часті зі страху перед гайдамаками. Таке враження маємо і з документу, частиною якого є згадана листа. (Див., нпр., там же, стор. 118 et passim: „tempore grassationis Haydamacorum apostavit" — „Відійшов у час гайдамацьких заворушень"). Знову ж серед листів митрополита Язона Смогоржевського до Риму находимо один лист із 1787 року в справі уніятського священика о. Петра Опуцкевича (Petrus Opuckiewicz; чергування о/и є досить часте в українських прізвищах латинського транскрипцію того часу), пароха села Кошовина, що поповнив серйозний проступок і підлягав карі, що зарезервована була Апостольському Престолові (Див. Epistulae Jasonis Junosza Smogorzevsky, Metropolitae Kioviensis Catholici (1780-1788). Рим, „Записки ЧСВВ", Серія II, Секція III, 1965, стор. 418-419). Згадується він ще й у іншому документі майже десять років скоріше, а саме під роком 1778: „Petrus Opuckievicz, Commedatarius Bystrzycensis, Dioecesis Metropolitanae Kioviensis Ritus Rutheni Catholici...". (Див. Audientiae Sanstissimi de rebus Ucrainae et Bielarusiae. (1650-1850). Vol. II. (1780-1862). Рим, „Записки ЧСВВ" Серія II, Секція III, 1965, стор. 236).

На основі цих трьох документів можна зробити наступні заключення. У XVIII столітті на Правобережній Україні були уніятські священики з роду Грушевських (відомо про одного з них: Теодора Грушевського) і Опуцкевичів (як свідчить відомість про Петра Опуцкевича у наведених двох документах). Перший із них, т.зн. Т. Грушевський, в часі гайдамацьких заворушень перейшов на православ'я. Можна з певністю припускати, що згадані Грушевські і Опуцкевичі це предки — родичі М. Грушевського, але не маємо досить відомостей про те, чи були вони прямими його предками по батьковій й матірній лінії.

Варто за такими додатковими відомостями пошукати. Як священичі роди, не могли предки Грушевського бути аж такими бідними, як це виходило б із його „Автобіографії".

Відповідальний редактор: **Мирослав Лабунька**

Роман Шпорлюк

НАШ СУЧАСНИК ГРУШЕВСЬКИЙ

Писати про Грушевського — це писати про Україну за останніх сто років. Від кінця минулого віку до половини 30-тих років нашого, Грушевський був одною з провідних дійових осіб на українській політичній та культурній арені. Як людина, він викликував дуже сильні почуття серед свого оточення; як діяч і політик, він був предметом спорів, конфліктів, справедливих і несправедливих обвинувачень. У теперішній, вже історичній перспективі, можна бачити десятиріччя після його смерті, як історію боротьби большевиків з Грушевським, — тобто з вільною українською наукою, з самою українською історією, з українською державністю. Можна теж казати, що від смерті Грушевський продовжував боротися за вільну науку, за історію, за українську державу. Це не випадково, що відродження України проходило під знаком Грушевського. Львівський професор, київський академік, редактор і публіцист, перший її президент повертається, — уперше приходить до поколінь вже народжених після його фізичної смерті.

Але ми грішили б проти історії, коли б усе значення Грушевського сповадджували до його значення у конфронтації українства з комунізмом. Грушевського критикували, з ним сперечалися і проти нього виступали люди різних світоглядів і різних політичних програм, також всередині українського народу, серед українського, самостійницького табору. Заперечувалося його філософію, інтерпретації минулих подій, а він сам також не тільки захищався, але йшов в атаку. Історія України часів Грушевського повна конфліктів, бо саме життя це — боротьба і конфлікт. Треба про все пам'ятати, щоб молодому поколінню не передати якийсь ідеалізований образ минулого, свого роду соціялістичний реалізм навпаки. Теперішнє молоде покоління має перед собою важке життя, конфлікти і труднощі; йому потрібна правда про минуле.

Всі знають і всі постійно повторюють, що Грушевський створив сучасну, модерну, наукову концепцію української історії. Це абсолютна правда, але треба з одного боку пам'ятати, що Грушевський зробив, а з другого, — що його досягнення, безсумнівний подвиг, — це не щось дане на всі часи, а виклад для наступних поколінь продовжувати працю. Для історії історичної науки у світі, не лише в Україні, Грушевський залишиться як одна з найвидатніших постатей. Але це зовсім не значить, що українські історики можуть жити з капіталу, створеного Грушевським: нашим обов'язком сьогодні є працювати в міру наших здібностей і можливостей, пам'ятаючи, що це власне є одна з головних „лекцій", чи „уроків" самого Грушевського. Як всі знають, молодий професор, якому ледве було28 років, коли він став викладачем у Львові, розгорнув роботу — дослідницьку, педагогічну, організаторську, як ГРУШЕВСЬКИЙ, хоч в його віці можна ще було, хоч трохи повиступати в ролі **учня** *Володимира Антоновича.* Poeta semper tiro, Іван Франко повторював за Горацієм, тобто в перекладі з мови поезії на умови наукового життя: вчений, професор — це завжди учень, студент. Це безсумнівна правда: посада професора дає можливість тому, хто її займає, залишитися „вічним студентом", і ще при тому отримувати платню. Але бути „студентом", гідним учнем майстра, накладає обов'язок наслідувати майстра у тому, щоб самому стати майстром. Клясичну фразу отже можна обернути: справжній учень — прагне стати майстром. Грушевський це винятково людина, як у своїх природних здібностях так у просто неймовірній працездатності, енергії і вмінні використовувати кожну хвилину для праці. Але якщо **така** велика людина, з **такими** геніяльними природними здібностями, так багато працювала, висновок для всіх його учнів є очевидний: їм треба працювати максимально і оптимально в міру своїх можливостей. Найкращий спосіб для сучасних істориків, соціологів, політологів, літературознавців, етнографів (кого ми ще тут поминули?) шанувати Грушевського — це працювати над новими темами, ставити нові проблеми, спілкуватися з сучасною науковою світу, від неї брати й їй давати.

Роля Грушевського у світовій науці — це тема досі невичерпана. Звернемо увагу на два аспекти, які мають актуальне значення сьогодні. Перше, Грушевський як дослідник був „своєю людиною", у себе вдома, в европейській науці. Друге, він прекрасно розумів, що сучасна, модерна наука — це справа не тільки окремих людей, індивідів, але й інституцій, установ, структур. Сучасний вчений мусить бути учасником організованого наукового життя, якщо він чи вона має розвинути свій потенціял, приймаючи від інших і передаючи їм свої праці та думки. Чи Україна мала б Грушевського без його університетської авдиторії, без семінару і бібліотеки, без Наукового Товариства ім. Шевченка? Поляки мають дуже влучне прислів'я: Nawet w Paryżu nie zrobią z owsa ryżu, тобто, навіть у Парижі з вівса не зроблять рижу. Це абсолютно так. Але це прислів'я слід також обернути взад. Навіть Грушевські, навіть Шевченки, не стануть Грушевськими чи Шевченками, як їм не дати „Парижу".

Завдяки шевченкознавцям ми вже тепер розуміємо що значить „народній поет", коли мова про Шевченка. Може варто частіше звертати увагу на значення структур для повного функціонування вченого. (На відміну від поглядів на природу поетичного генія, ніхто не вважає, що визначному вченому не треба мати освіти.) Грушевський був неможливий без університету і академії (нею було НТШ), а їх існування як українських установ — у випадку університету тільки частково — вже було фактом політичного, громадського порядку. І тут Грушевський виступає з одного боку як використовувач того, що створили інші, і з другого — як той, хто штовхнув вже існуючі структури далеко вперед. Завдяки роботі Грушевського українська наука ще перед 1914 роком здобула суверенітет в науці. Всі знають, що було пізніше. Тепер ми є свідками боротьби за відродження вільної науки, зокрема вільної історичної науки в Україні. Зрозуміло, що там звертаються до спадщини Грушевського, як до прикладу для наслідування. Від Грушевського треба вчитися також нам, на Заході, бо українистика — це частина світової науки, при чому україністи поза межами України мають особливі зв'язки і можливості.

Найбільш загальні і відомі факти біографії Грушевського свідчать про те, яким великим і відповідальним завданням є віднаходити і плекати молоді таланти. Без Київського університету і його професорів молодий Михайло не став би вченим, гідним призначення на професорську катедру у Львові. Без львівської катедри молодий вчений не став би **Грушевським.** Отже, для української громади в Америці першочерговим завданням у ділянці культури є вчасно пізнавати, відкривати молодих людей, у яких є нахил до наукової роботи, і підтримувати особливо тих, що мають непересічні здібності. Ми не

(Закінчення на стор. 6-ій)

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1991-ГО РОКУ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
3 Рігальський Ліса
5 Вертзбергер Ліса, Микола
12 Гулич Андрій
15 Еляшевський Адріян, Мая, Юрій
25 Філуця Марта
59 Яковів Леся
94 Ліндон Алісса
169 Брасі Шанон
183 Кривонос Адам
231 Огленський Лаврін
245 Мостовський Меланя
266 Федоришин Ольга
269 Дворський Михайло, Хрис тофор; Симчик Надія, Юрій
282 Річельмі Матвій
287 Гадзевич Павло
288 Загвоський Алісія
292 Перецький Гейлій
316 Ланні Іван
348 Фузер Михайло
361 Літепло Матвій
372 Бронзина Христина
381 Бойд Сидней; Люсіяно Антоній
382 Галупа Джансон, Дженіфер, Грегорій
450 Кузишин Катерина
457 Ринасевич Ірена
465 Гірван Лариса, Олександер
473 Гуз Дарія, Ярослав; Лаброса Олександер
489 Фокшій Адріяна, Святослав
492 Галушка Наталка

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
22 Гусман Патті
34 Луковський Катерина
53 Сарахман Рені
78 Ді Сарро Леон
83 Осідач Наталка
88 Костецький Ігор
107 Мівх Марія
114 Когут Тарас
155 Палила Дарія
170 Галайко Данило
176 Матійчук Іван
192 Бринк Кеннет; Кільстром Ерік
223 Капустенський Руссель
288 Престош Григорій
291 Головчак Еріка
345 Князь Глорія
379 Барієр Арлена, Розамарія, Сандра
385 Павлишин Михайло
407 Дудяк Марія
423 Морозовський Лінда
439 Кузів Стефан
452 Пецсек Михайло

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
172 Заяць Яро
421 Бартко Ліса, Шельсія; Макала Бріджет, Карла, Яремій; Масіонда Роберт, Ранді; Тоффан Бредлій, Джерій; Рицький Христина; Цюпа Вілет

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
11 Сціленпй Михайло
231 Пастушик Джой
432 Загребельний Іван
441 Гнатів Шантель

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

Відд.:
368 Попович Стефан 2.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
10 Батицький Юлія
63 Баєр Клайтон
83 Палаззо Грегоргета
161 Лошіяво Едвін, Михайло мол.
174 Липецький Марко
361 Панків Анна
382 Тимко Христофор
496 Боєчко Наталка; Левків Маркіян, Ярослав; Сіротинський Володимир, Дарія, Лідія, Ольга, Таня, Тарас; Степчук Андрій, Віктор, Люба.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
133 Заяць Яро
164 Гелетій Іван
505 Бартко Ліса, Шельсія; Макала Бріджет, Карла, Яремій; Масіонда Роберт, Ранді; Тоффан Бредлій, Джерій, Рицький, Христина; Цюпа Вілет.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
7 Словік Анджеля
22 Гусман Ратті
28 Бурбан Христина
47 Грис Христофор
53 Сарахман Рейні
78 Ді Сарро Леон
88 Костецький Ігор
107 Мовх Марія
114 Когут Тарас
155 Палила Дарія
170 Галайко Данило
176 Матійчук Іван
192 Брінк Кеннет
223 Капустенський Руссель
287 Міланич Юдит
345 Князь Глорія
379 Барієр Арлена, Розамарія, Сандра
407 Дудяк Марія
421 Массіон Рандій, Робрет
423 Морозовський Лінда
426 Брухковський Марта
452 Рецсек Михайло мол.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.
8 Биганський Андрея
25 Мришук Лариса
37 Паламар Стефанія
63 Еллермеєр Еремій; Руш Кевін
114 Чупейда Марко
122 Василик Ларін
123 Нолан Христина
173 Пукасі Йосип
179 Бровн Есіка
209 Васічко Михайло
217 Беннет Тарас; Мороз Христина, Христофер
242 Лапоцький Дебра
245 Бабанський Олександра; Чучук Юрій
277 Бойко Марко; Сейлс Риян
304 Мороз Уляна
316 Свереда Кімберлій
324 Веприк Юрій
343 Сверида Катерина
349 Кетромбом Лариса
403 Якубовський Теодор
367 Павлович Володимир, Стефан
387 Мурин Файт
458 Сенсон Христина

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.
7 Гюс Юдит; Ременар Давид
22 Рогус Андрій
47 Вайтегейд Катерина, Сандра
75 Діллабог Тарас, Троя
78 Анджело Шарон
83 Осідач Наталка
146 Будзол Катерина
156 Попек Катерина
192 Кілштром Ерік
217 Осадчів Михайло
220 Рімар Аніта
221 Воробець Діяна; Грот Петро
226 Коритко Леся; Оришин Богдан
240 Рибій Марія
242 Пасто Іван; Рин Карол
285 Кутш Олексій
288 Престош Григорій
291 Головчак Еріка
330 Шулька Іван
373 Циган Адріян
385 Павлишин Михайло
387 Граміяк Михайло
422 Гойгг Андрея; Москович Лінда
439 Кузів Степан

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
221 Федюк Стефан

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.
5 Пушка Марія
13 Тимчишин Маріян
17 Сафіян Ольга, Ярослав
47 Кугай Вадим, Ольга
57 Ракочий Роман
78 Фулмер Юлія
86 Кюнцик Яніна
88 Лоцька Наталка, Роберт
94 Федорович Олексій
102 Бобечко Карен
125 Мерза Марія
137 Сефцик Давид
150 Никорчук Стефан
158 Левицький Василь, Михайло
171 Вох Стефан; Колодій Христина
209 Куцина Катерина
221 Хробак Павло
242 Проць Йосиф
247 Шеремета Василь
266 Федоришин Марія
269 Дворський Богдан, Мирослава; Симчик Богданна, Іван
316 Делкевич Адріяна; Лані Лінда
325 Рогбак Андрея, Михайло, Ольга, Павло
337 Стрижак Надія
343 Свердла Катерина
349 Фещук Павля; Жук Зіна
361 Літепло Марко
368 Туртяк Ірена
375 Пріятка Анна; Рушак Ярослав
397 Бейрамова Лариса
399 Ярославич Мирон
408 Куцьмич Ярослава
427 Домінік Джені
454 Малишкевич Юлія
465 Палшевська Людмила
473 Гуз Зенон; Лаброссі Романа
496 Бабій Гeня

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
13 Мокей Василь *, Василь мол. *
39 Глива Йосиф *
46 Кап Євгенія; Івасечко Євгенія (Кап)
51 Яцьків Юрій
76 Боярський Володимир *
86 Кузьмович Марта
145 Котзотоцький Річард *, Раймонд *
170 Галайко Стефанія
194 Мотиль Олександер мол. *
221 Маршал Іван *; Якула Ванда
233 Станчак Степан *
256 Луцький Стефан мол. *
337 Мелех Евген *
353 Панкевич Тамара
360 Нечипорук Семен *
361 Пастушенко Ярослав *; Даней Франсес
379 Врайт Джеймс *
383 Горулко Дмитро *; Стефанія
385 Дмитрук Михайло *
385 Бриковський Катерина
399 Куривчак Валентина
401 Ячишин Роман
414 Самсонюк Олександер *
423 Морозовський Стефан *; Рівера Глорія
432 Скочиляк Люба, Теодор *
434 Паркін Геральд *
472 Дашко Петро *
477 Чижик Володимир *
496 Пілат Павло

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
88 Кузьмин Тетяна
173 Кузьма Марта, Михайло, Надія
155 Ле Донн Алберт *
421 Бойчук Лорн *; Войціховський Іван *, Карен; Дяків Стелла; Одовичук Лавренс *; Стефанович Лавренс *, Шірлій; Цюпа Аделіна

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
62 Васильків Василь
155 Філіпчук Мишлін
240 Василик Теодор 2 *
325 Робак Ольга
358 Давидович Текля
379 Оманн Катерина
432 Шлапак Віктор *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

Відд.:
368 Попович Стефан 2 *

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
19 Тереля Марія, Юрій
63 Буряк Карол
83 Кулиняк Уляна
161 Лошіяво Михайло *
230 Вагнер Річард *
231 Ваннер Марко *, Томас *; Гаріти Йосиф III *, Розамарія 2; Шеаффер Бредлі *, Брієн *, Брус *
266 Базар Лідія
422 Шандрук Мирон *
430 Бак-Бойчук Олег *
424 Гарбера Роман *
441 Гончар Юрій *
496 Брудний Ірина, Михайло; Василишин Богдан, Марія; Левків Богдан *, Галина; Козодой Галина; Князь Руслан *; Піркін Люоба; Сиротинський Анатолій *, Світлана; Степчук Володимир, Ігор *, Ірина; Степчук Надя; Федун Олег *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
430 Кузьма Марта, Михайло, Надія
484 Куцьмин Тетяна
505 Бойчук Лорн *; Войціховський Іван *, Карен; Дяков Стелла; Ле Донн і Алберт; Одовічук Лавренс *; Стефанович Лавренс *; Шірлій; Цюпа Аделіна.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
9 Тобак Марта
46 Кап Євгенія (Івасечко); Івасечко Євгенія (Кап)
51 Яцьків Юрій
53 Гірник Марія
57 Габура Антоній *
83 Осідач Іванна *
102 Бурий Софія, Тарас *
142 Кравицький Яків *
145 Котзаторський Раймонд *, Річард *
147 Міллер Сусанна
154 Василенко Євгенія
155 Гладиш Марія; Кічула Бронислава; Полока Стефан *
170 Галайко Стефанія
176 Мойсеєнко Анна, Володимир мол.
184 Доляк Джері *
206 Василин Іван *
217 Шав Дарія, Джеймс *
221 Маршал Іван *; Фафендик Параска; Якула Ванда
222 Руденська Ірена
238 Романів Дмитро *
287 Шеріср Христина
371 Донелій Франсес
374 Зозуля Роберт *
385 Дмитрук Михайло *
401 Ящишин Рома
409 Деланей Наталка
423 Рівера Глорія; Морозовський Лідія, Стефан *
426 Брухковський Роман *
430 Монтефуско Іван *, Роберт *
434 Паркін Геральд *
458 Ярмольчук Джері *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
11 Сціленпй Тереза
13 Завіський Варвара; Спіяк Анна
25 Осінчук Юліяна
42 Лещинський Ярослав; Шот Лорета
45 Кріш Володимир *
83 Кочубка Іванна
83 Кусен Богдан *
106 Білоцеркович Ярослав; Думанчук Бронислава
109 Твардон Марія
123 Васелків Надія
125 Дудзяк Соня
153 Яримович Ярослав
170 Кріль Юліян *
173 Гінзіорський Мілтон *, Романюк Євген
204 Черник Ярослав
216 Одежинський Богдан
217 Осадців Петро *
240 Василько Марія; Голик Катерина
245 Копаниця Богдан
281 Волф Марія
285 Косенко Петро
304 Войчак Юрій
316 Папа Ліда
354 Ярош Михайло
356 Солонинка Катерина
361 Пастушенко Ярослав
375 Борецький Методій
401 Радкевич Олександра
414 Мельник Мирон *
414 Мельник Анатолій
432 Гробельський Віра; Лучка Марія; Шлапак Іван *
437 Заплатинський Йосип
442 Ополко Михайло *
457 Ненадкевич Діонізія
458 Еліяшів Михайло *, Стефан *
497 Кругляк Анна
503 Парадовський Ірена

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

13 Мокея Василь, Василь мол. *
36 Дашкевич Катерина
39 Глива Йосиф *
47 Морикан Джефрій *, Роджер *
63 Васек Йосиф *; Мишісин Стефанія
66 Городиський Іван *
76 Боярський Володимир *
78 Анджельо Сантіно *
82 Розгін Юрій
86 Кузьмович Марта
112 Кнітлі Томас *
114 Коверко Маріяно
127 Кіеслінг Маргарита; Кост Елса; Партика Юдит
130 Кобрин Катерина
133 Денис Анна
134 Яворський Мирослав
137 Мілінчик Іван *
146 Коритко Семен *
147 Друценкміллер Давид *, Скотт *
155 Филипчук Мішлін
156 Цихановський Галина, Микола
161 Івасекевич Михайло *; Смолєнський Черіль
169 Останів Дмитрій *
180 Тарас Катерина
194 Мотиль Олександер мол. *
220 Гулич Володимир *; Крафцишин Джеймс *; Стаюра Давн
221 Грод Андрій *, Ксеня
226 Романишин Андрій *
233 Станчак Степан *
240 Бойко Ольга; Левій Емілія
242 Пастуй Марія
248 Щеснюк Стефан *
256 Луцький Стефан мол. *
320 Спроус Дебора
337 Мелех Євген *
350 Слобода Григорій *
353 Панкевич Тамара
360 Шишка Часлава
362 Петрик Марія
371 Левицький Марія
372 Ленишин Софія
379 Врайт Джеймс *; Попель Маріон
383 Горулко Дмитро, Стефанія
385 Бриковський Катерина
397 Калуш Ольга; Шурпета Стефан *
399 Куривчак Валентина
402 Дзядик Ігор *
407 Припасняк Марія
408 Ладвіг Юлія
414 Самсонюк Олександер *
422 Боген Зандра
432 Скочиляк Люба, Теодор; Топиха Віра
467 Мартинович Михайло *
472 Дашко Петро; Чижик Володимир

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
27 Гайдучок Леонард
106 Захаревич Роман *
107 Вамула Людмила
125 Блакі Христофор *
472 Заяць Роман *
487 Сих Євген *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
13 Древецький Петро *
14 Джон Борт *
20 Когут Єва; Полох Михайло *
27 Маковей Марія
28 Бурбан Гелена 2.
49 Сидорук Параскевія
59 Петрашек Анна (три) 3.
63 Горобійовський Стефанія
91 Рак Михайло *
106 Дроб Григорій *
123 Іжак Марія
125 Ярема Урсула
131 Семчишин Орися
133 Масляр Михайло *
137 Червак Йосиф *
147 Радьо Петро *
155 Сефчек Анна
158 Лисенко Оксана
164 Оресик Василь *
180 Іваницький Еміль *
191 Юзенко Марія 2.
194 Федоляк Атанас
200 Дмитришин Михайло *
204 Крочак Марія; Орел Анна
221 Бодак Марія; Форманюк Ярослава
238 Виноградник Анна
240 Яременко Іван *
256 Бішоп Раймонд *
259 Шафранський Цецілія
277 Жаботовський Іван, Мельник Тиміш; Семанюк Фразина; Смик Марія; Яворськ кий Ангін
283 Зобків Василь *
292 Марців Анна 2.
301 Врублевський Онисим 2.
321 Дякун Володимир 2.
347 Лабіяк Іван *
350 Поттер Вінсент *
362 Війтик Ірена
364 Коесел Анна
368 Бойчук Іван *; Кирилюк Іванна
379 Косовський Стефан
383 Андрусів Іван
390 Густавсон Юлія 2.
397 Фостяк Ярослав; Чернягівський Інна
399 Дембіцький Ірена 2
407 Сам Роман
467 Присячнюк Марія
473 Сучко Марія
476 Опшатський Леон

АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
349 Жук Зіна; Фещук Павля
360 Ловній Олександер *
399 Яросевич Мирон *
465 Пальчевський Людмила
473 Гуць Зенон *
496 Бабій Гені

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
25 Божемський Лідія
496 Пілат Павло *

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
421 Деров Кларенсе *; Шевчук Володимир *

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
8 Бошак Христина
25 Бук Христина, Юрій
47 Ді Боно Михайло *, Сірка
88 Бурбела Іван *, Рональд М. Д. *
147 Міллер Сусанна
166 Пречененко Віцькі
287 Стецюра Орест
345 Пасічник Петро *
348 Герчак Моллій
358 Сим Стефан
407 Баран Генрі
426 Брухковський Роман *
442 Ополко Михайло
444 Сулатиський Гелена
472 Матвишин Іван *
496 Кіт Ярослав *; Козодой Галина; Левків Богдан *, Галина; Сиротинський Анатолій *, Світлана; Степчук Василій *, Володимир *, Ігор *, Ірина, Надія; Ярощук Олександер *, Олена

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
505 Деров Кларенсе; Шевчук Володимир *

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
120 Матіяш Елі *
146 Копитко Семен *
206 Ковальчук Евгенія
242 Комарницький Гертруда
277 Борейко Евген
347 Сінченко Емілія
353 Ткачук Марія
372 Ярема Зенон
373 Вілліямс Ярослава
385 Корсунський Ярослав *; Муха Микита *
387 Турич Зіна
445 Барвінський д-р Ярослав; Леськів Володимир
458 Дашко Іван *
589 Вибачинський Анна
497 Кругляк Анна

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
200 Дмитршини Михайло *

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ МОЛОДІ:

Стан з 30 листопада 1991 р.

Кляса T16	96
Кляса P70	74

Нові кляси

Кляса W	27
Кляса E18	1,923
Кляса E20	2,180
Кляса E65	262
Кляса P20	3,059
Кляса P65	142
Кляса TP65	1,170
Кляса T23	191
Кляса WSP	409
Кляса SP-E65	438
Разом	**9,971**

Забезпечення департаменту дорослих:

Старий рід	7
Кляса P70	27
Кляса T	373
Кляса W	8,229
Кляса P20	5,336
Кляса E20	4,839
Кляса E65	1,528
Кляса P65	711
Кляса DP60	119
Кляса DP65	643
Кляса SP-W	415
Кляса SP-E65	216
Кляса ADD	5,630
Кляса T10	463
Кляса T5	109
Кляса DT30	5
Кляса APT	21

Дорослі члени з молодечими грамотами

Кляса W	0
Кляса P20	365
Кляса E20	208
Кляса P65	29
Кляса E65	75
Кляса E18	4
Разом 30 листопада 1991	**29,352**

ЗІРКОЮ (*) Є ПОЗНАЧЕНІ ПРІЗВИЩА ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ, ВКЛАДКИ ГРАМОТ ЯКИХ НЕ ВКЛЮЧАЮТЬ ПЕРЕДПЛАТУ „СВОБОДИ".

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
(Стан з 31 жовтня 1991	17.689	43.863	5.670	67.222
Активні члени (Приріст у листопаді 1991)				
Нові члени	42	52	7	101
Прийняті наново	26	62	2	90
Прийняті з перехідними листами	13	13	2	28
Зміни кляс забезпечення	4	8		12
Прийняті з Деп. Молоді		2		2
Разом	**85**	**137**	**11**	**233**
(Убуток у листопаді 1991)				
Суспендовані	20	35	31	86
Відійшли з перех. листами	14	13	2	29
Зміни кляс забезпечення	4	8		12
Відійшли до дорослих	2			2
Померли	1	67	1	69
Вибрали гроші	25	43		68
Відійшли з вип. п. сум забезп.	29	45		74
Виплатили вповні вкладки забезпечення	31	72		103
Відійшли на част. вип. забезп.				
Відійшли на безпл. прод. забезпечення				
Вигасла важність забезпечен.		6	17	23
Разом	**126**	**289**	**51**	**466**
Члени, які виплатили вкладки: (Приріст у листопаді 1991)				
Виплачене забезпечення	31	71		102
На безп. продовж. забезп.	1	5		6
Разом	**32**	**76**		**108**
(Убуток у листопаді 1991)				
Померли	1	25		26
Вибрали готівку	18	12		30
Повернені в активні	1	1		2
Вигасло продовж. забезп.	3	5		8
Разом	**23**	**43**		**66**
Разом усіх членів УНСоюзу з кінцем місяця листопада 1991	**17.657**	**43.744**	**5.630**	**67.031**

УВАГА

ЯКУ КОЖНИЙ ВІДДІЛОВИЙ УРЯДОВЕЦЬ І ЧЛЕН УНСОЮЗУ ПОВИНЕН ПРОЧИТАТИ І ВІДПОВІДНО ДО НЕЇ ДОСТОСУВАТИСЬ:

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовому звіті **за місяць листопад 1991-го року**, як суспендовані, **МОЖУТЬ БУТИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ, ЯКЩО ЗГОЛОСЯТЬСЯ ДО СЕКРЕТАРІВ** своїх Відділів і заплатять за час суспенди вкладки, бо інакше члени будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, за винятком тих прав, які є затверджені грамотою і статутом.

Те саме відноситься до членів, які **впродовж листопада 1991-го ВЗЯЛИ ПЕРЕХІДНІ ЛИСТИ І ДОСІ НЕ ЗГОЛОСИЛИСЯ ДО ІНШИХ ПОВНОПРАВНИХ ВІДДІЛІВ.**

ВОЛОДИМИР СОХАН,
Головний секретар

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1991 РОКУ

ПРИБУТКИ:

Вплати вкладок усіх кляс Життьового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	144.77	163	976.06	340	161.89
2	70.89	164	698.58	341	415.26
3	631.01	165	46.96	343	190.00
4	339.34	168	104.18	345	220.66
5	1,993.51	169	361.07	347	512.64
6	169.91	170	1,845.83	348	890.64
7	428.11	171	2,084.46	349	744.43
8	830.14	172	397.22	350	823.56
9	94.27	173	779.66	352	576.23
10	163.48	175	1,359.90	353	1,524.20
11	54.56	176	202.87	354	224.68
12	858.62	177	108.67	355	26.52
13	6,347.43	178	103.99	356	297.59
14	460.56	179	87.74	358	797.64
16	224.87	180	395.38	360	3,260.53
17	305.86	182	1.020.72	361	587.28
19	315.52	183	407.41	362	722.57
20	707.78	184	494.96	364	178.94
21	402.72	190	25.32	368	1,831.49
22	4,016.77	191	1,533.13	369	15.98
23	148.47	192	394.00	370	101.34
24	1.65	193	27.20	371	1,017.53
25	1,042.36	194	—1,786.44	372	2,248.66
26	150.97	200	1,070.17	373	59.13
27	1,949.74	202	21.94	374	379.12
29	216.91	204	1,118.98	375	1,186.60
31	169.78	205	297.39	376	15.40
32	1,000.38	206	1,740.49	377	392.20
34	283.80	209	282.77	378	228.49
36	95.11	211	52.95	379	2,468.99
37	774.92	212	368.28	380	189.08
38	506.39	214	1,067.40	381	24.54
39	2,087.80	216	1,377.60	382	451.39
42	2,239.10	217	1,495.76	383	1,984.05
43	98.90	218	52.05	385	2,002.98
44	77.60	220	629.61	387	950.26
45	465.11	221	1,337.12	389	131.21
46	334.46	222	453.84	390	35.24
47	217.90	223	68.22	394	137.42
48	244.59	224	88.62	395	18.63
49	414.22	226	88.57	397	1,118.83
52	42.41	228	17.67	399	2,536.78
53	438.47	230	1,025.91	401	1,146.84
55	475.50	231	556.28	402	364.86
56	362.66	233	927.72	403	314.55
57	813.69	234	443.86	407	275.60
58	1.59	235	340.47	408	242.97
59	3,094.36	236	263.09	409	598.18
62	25.14	237	177.00	412	48.36
63	2,026.64	238	646.78	413	2.56
65	29.30	240	2,919.44	414	1,027.08
66	313.48	241	37.35	416	83.80
67	252.69	242	1,637.77	417	34.38
70	1.858.43	243	81.18	419	163.81
73	7.64	245	786.74	421	359.75
75	173.49	247	19.12	422	30,139.76
76	346.06	248	213.10	423	751.47
78	756.98	253	28.70	424	268.84
81	294.79	254	346.25	426	67.94
82	833.62	256	1,713.97	427	606.40
83	1,205.62	258	4.02	429	99.30
86	931.87	259	338.18	430	524.11
87	85.09	261	245.73	432	3,324.59
88	1,713.58	264	51.80	433	51.08
89	152.85	266	1.684.28	434	1,836.52
91	36.86	267	726.23	437	1,431.89
92	9.25	268	133.87	438	218.08
93	477.19	269	4,456.17	439	1,476.36
96	539.73	271	2,192.28	440	91.39
98	84.95	275	25.00	441	148.59
100	4.97	276	975.92	442	386.89
102	155.41	277	771.63	444	831.42
103	165.21	280	16.54	445	758.63
104	50.83	281	466.36	448	1,031.11
105	16.98	282	103.27	450	343.76
106	377.39	283	741.03	451	384.78
107	179.89	285	500.24	452	526.56
108	17.39	286	250.42	454	72.25
109	61.88	287	902.76		
112	533.22	288	1,016.49	455	127.10
113	434.21	290	241.85	456	201.40
114	1,119.48	291	745.26	457	90.63
115	285.51	292	1,363.12	458	1,149.69
116	650.86	293	642.11	459	191.26
119	38.20	294	9.95	461	3.91
120	733.06	295	464.31	462	1,130.27
121	443.14	296	63.64	464	398.29
122	162.80	301	393.49	465	1,568.29
123	545.91	303	98.18	466	80.40
125	179.17	304	585.99	467	112.14
129	10.67	305	1,049.72	471	483.47
130	298.44	306	44.59	472	2,206.93
131	164.20	307	573.09	473	1,773.05
132	51.67	309	31.10	474	219.58
133	646.33	312	29.89	476	53.18
134	189.85	316	619.92	477	76.39
135	21.42	317	164.86	479	560.30
137	623.37	318	161.86	481	138.06
139	226.57	320	647.27	484	717.58
142	168.05	321	960.68	486	399.72
143	166.96	322	115.27	487	248.38
145	77.95	323	372.65	488	451.24
146	577.54	324	595.42	489	322.09
147	464.49	325	475.01	490	562.15
149	23.60	327	2,178.70	492	530.21
150	235.60	328	324.84	496	875.85
151	96.79	330	622.06	497	17.87
155	615.04	331	385.93	500	55.05
156	442.08	332	137.92	502	1,177.69
157	229.19	333	204.00	503	25.89
158	454.10	337	949.03	505	42.96
161	1,364.57	338	126.10	506	6.04
162	196.71	339	263.00	777	144.26

Вкладки зібрані в усіх клясах Життьового Забезпечення 230,100.23

Вплати вкладок Акцидентового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	7.95	162	8.30	348	8.25
2	33.00	163	33.20	349	7.55
4	8.30	164	34.40	350	4.80
6	11.00	166	9.20	352	33.00
7	3.20	168	11.50	353	10.50
8	8.30	170	13.55	358	139.00
12	8.30	171	37.45	360	83.75
13	26.70	172	41.80	361	29.00
14	9.20	173	39.70	364	30.70
16	33.10	176	18.00	368	48.40
17	12.20	180	33.00	371	34.15
22	181.40	182	81.30	372	14.80
25	17.50	183	38.90	374	23.30
27	11.00	184	9.20	375	37.50
29	11.00	194	37.00	385	31.05
32	48.85	200	61.20	387	33.80
37	38.20	204	32.45	395	68.20
38	4.80	206	32.95	397	26.00
42	31.60	214	75.30	399	29.80
44	0.85	217	49.70	401	17.80
46	6.50	221	15.35	402	3.30
47	29.35	222	18.25	407	19.45
49	53.60	230	7.65	409	5.70
53	11.00	231	6.50	416	11.00
55	5.00	233	76.10	417	11.00
57	13.00	235	6.50	422	39.30
59	62.85	237	13.00	423	3.35
62	2.45	238	41.95	424	3.55
66	34.30	240	129.35	427	14.35
67	9.20	242	41.50	432	108.30
70	13.00	245	26.90	434	143.75
76	9.20	247	0.75	437	13.10
78	12.75	248	2.55	438	9.20
83	34.50	253	2.00	439	32.20
		261	26.05		
88	8.95	266	31.90	440	12.35
93	1.00	269	80.70	441	48.80
96	6.75	271	20.10	442	11.00
102	0.85	277	46.90	444	68.25
107	23.30	282	0.85	445	26.80
108	0.85	283	5.70	448	31.20
113	1.75	286	16.60	456	15.80
114	6.50	287	13.60	459	6.50
115	30.35	291	31.20	462	19.50
116	15.20	292	20.20	464	32.50
120	28.35	295	58.00	465	30.70
122	6.50	301	9.20	471	40.00
123	6.50	304	2.45	472	47.65
125	23.20	305	30.25	473	32.30
131	2.90	316	17.50	474	41.20
133	21.95	317	15.40	479	25.00
142	2.25	320	21.05	484	20.40
143	10.95	327	18.45	487	67.30
146	35.45	328	4.05	490	15.70
147	20.60	332	2.20	491	14.70
155	5.80	337	44.30	492	28.50
156	19.50	339	4.80	496	51.20
157	8.30	341	20.60	500	8.30
158	19.30	345	6.50	502	11.10
161	13.00	347	34.80	505	11.00

Вкладки зібрані в клясі Акцидентового Забезпечення 4,639.65

ВИПЛАТИ ЗАПОМОГ З БРАТСЬКИХ ФОНДІВ ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1991

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
94	Филимон Фурда	50.00
116	Василь Коцопей	50.00
137	Марія Прочко	50.00
155	Микола Романко	50.00
180	Стефанія Дженет	50.00
234	Анна Штабалюк	50.00
269	Іван Війтик	50.00
276	Марія Ендрус	50.00
276	Ольга Папінчак	50.00
276	Анна Л. Тисячний	50.00
292	Олексій Шимків	50.00
333	Микола Боберський	50.00
353	Ірина Гронь	50.00
371	Марія Плакида	100.00
	Разом	**750.00**

Виплати посмертних запомог за місяць листопад 1991 р.

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
5	Богдан С. Демчук	1,000.00
5	Роза Кубарик	1,000.00
15	д-р Юрій В. Старосольський	500.00
37	Марія Барляк	1,000.00
39	Михайло Рущак	1,000.00
56	Анна Ясевіч	338.00
75	Володимир Сенюх	1,000.00
81	Анна Гірняк	1,000.00
123	Марія Ізак	2,000.00
125	Стелля Матусек	500.00
130	д-р Ірена Гребеняк	547.00
133	Марія Роберті	1,000.00
137	Осип Червак	500.00
146	Ольга Дю	577.00
147	Петро Клапко	1,000.00
147	Петро Клапко	1,000.00
150	Стенлей Райтер	441.20
156	Михайло Стрег	500.00
156	Михайло Стрег	1,000.00
164	Неллі Данєльс	1,000.00
164	Петро Гелетій	1,000.00
164	Василь Оресік	500.00
191	Марія Юзенко	500.00
191	Марія Юзенко	1,500.00
221	Анна Рибка	500.00
235	Текля Підбірний	500.00
254	Петро Селеман	1,000.00
256	Марія Футерко	1,000.00
264	Митро Микита	547.00
286	Анна Яношак	1,000.00
305	Іван Гентош	500.00
317	Іван Петрик Свіфт	500.00
325	Анна Пагут	500.00
330	Юрій Марко	5,000.00
345	Александра Квятковскі	500.00
347	Іван Пилип Лабіяк	1,000.00
383	Іван Андрусів	1,136.00
397	Володимир Варварів	500.00
399	Петро Грицай	1,000.00
430	Степан Когут	1,000.00
472	Ірена Держко	1,577.00
476	Леон Опшанскі	1,000.00
488	Семен Василенко	2,000.00
	Разом	**41,163.20**

КАНАДА

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
439	Степан Стасюк	500.00
448	Стів Кордуба	300.00
466	Карль Грицишин	500.00
	Разом	**1,300.00**

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ ПРИБУТКИ ЗА ЛИСТОПАД 1991 р.

Членські вкладки	$314,961.76
Прибутки книгарні і друкарні	114,482.93
Прибутки від інвестицій:	
Бондів	$267,008.35
Реальності в Кергонксоні, Н. Й.	94,188.95
Гіпотечних позичок	35,832.21
Членських позичок	2,720.48
Уділів	3,284.45
Банків	2,819.27
Разом	**$405,853.71**
Звороти:	
Федеральних і стейтових податків та соціяльного забезпечення працівників	$18,484.55
Коштів друків і приборів	20.41
Податків від заморгеджованих реальностей	217.33
Премії шпитального забезпечення працівників	642.84
За дозрілі вивінувальні грамоти	934.53
Коштів Відд. Братської діяльності	50.00
Кошти інвестицій	195.00
Коштів лікарського бадання нових членів	18.48
Коштів Канцеларії у Вашінгтоні	2,427.85
Разом	**$22,990.99**
Різні прибутки:	
Пожертви до Братського Фонду	$25,037.74
Переносне конто-платні	11,971.30
Зиск при продажі бондів	1,502.73
Пожертви для Фонду Відродження України — УНС	2,168.30
Переносне конто	615,170.00
Резерва для незгрошевлених чеків	129,443.09
Разом	**$785,293.16**
Інвестиції:	
Дозрілі і продані бонди	$96,246.65
Сплачено гіпотечних позичок	49,690.47
Сплачено членських позичок	10,728.86
Разом	**$156,665.98**
Разом загальний прибуток на листопад 1991 р.	**$1,800,248.53**

ВИДАТКИ ЗА ЛИСТОПАД 1991

Виплати членам:	
Грошові звороти	$26,098.78
За дозрілі вивінувальні грамоти	114,502.52
Посмертні допомоги	44,463.20
Відсотки від посмертних допомог	957.93
Вкладки за дітей, яких родичі померли	293.18
Премії за реасекурацію	1,578.70
Дивіденда членам	342,14
Повернені вкладки	135.44
Допомога з Фонду Братського	750.00
Стипендії	600.00
Разом	**$189,721.89**
Видатки:	
Канцеларії у Вашінгтоні	$18,425.64
Союзівки	116,725.99
Книгарні і друкарні	120,832.78
„СВОБОДА" за орган	62,911.52
Організаційні видатки:	
Оголошення	$1,391.68
Лікарські бадання нових членів	292.00
Винагорода обласних організаторів	9,041.01
Винагорода Відділових секретарів	51,974.83
Винагорода Відділових організаторів	7,134.49
Кошти подорожей обласних організаторів	2,196.60
Кошти обласних засідань	3,295.49
Разом	**$75,326.10**
Платні, забезпечення і податки:	
Платня головних урядовців	$17,662.27
Платня працівників	47,416.18
Премії за шпитальне забезпечення працівників	41,217.95
Федеральні і стейтові податки та соціяльне забезпечення працівників	19,924.59
Разом	**$126,220.99**
Загальні адміністративні видатки:	
Кошти актюарія і статистики:	$16,125.00
Книжки і друки	142.94
Вкладки до братських конгресів	50.00
Меблі і машини	29.00
Загальні канцелярійні видатки	1,140.89
Оплати до асекураційних урядів	265.00
Кошти канадської канцелярії	175.00
Поштові оплати	2,123.50
Кошти друків і приборів	4,944.82
Обслуга машин	1,549.02
Кошти телефону	4,104.40
Загальні кошти подорожей	3,572.08
Разом	**$34,221.65**
Різні видатки:	
Кошти контролі	$442.00
Кошти інвестиції	195.00
Кошти українських публікацій	3,078.87
Дотації	2,650.00
Виплати Відд. Братської діяльності	87.00
Виплати Фонду Відродження України — УНС	42,395.15
Переносне конто — платні	11,971.30
Кошти компютеризації	3,300.00
Переносне конто	616,625.32
Разом	**$680,744.64**
Інвестиції:	
Уділено гіпотечні позички	$50,000.00
Уділено позички на підклад грамот	7,840.48
Капітальний ремонт на Союзівці	625.65
Позички для Корп. УН-Дому	320,000.00
Разом	**$378,466.13**
Видатки за листопад 1991 р.	**$1,803,597.33**

БАЛЯНС

СТАН ЧИННИЙ:		СТАН ДОВЖНИЙ	
Готівка	... $598,471.81		
Бонди	... 47,886,434.12	Забезпеченевий	...$65,278,176.69
Уділи	... 1,529,875.92	Акцидентовий	... 1,951,357.31
Гіпотечні позички	... 5,230,743.82	Братський	...(1,058,045.20)
Позички на грамоти	... 613,206.91	Сирітський	... 423,727.18
Реальності	... 2,374,998.71	Захисту	...(1,605,069.61)
Друкарські і електронічні машини	... 300,224.86	Наглої потреби...	51.761.82
Позичка для Корпорації Дому УНС	... 6,403,401.00		
Позичка для УНС Корп. ім. Д. Галичина	... 104,551.04		
Разом	**...$65,041,908.19**	**Разом**	**...$65,041,908.19**

ОЛЕКСАНДЕР БЛАГІТКА,
головний касир

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1991 РОКУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЛИСТОПААДІ 1991 Р.

Ч.В.	Організатор	Придбав у листопаді	Сума забезпечення	АДД	СП	Разом у 1991 р.
	Округа АЛЛЕНТАВН					
47	Анна Гарас	2	6,000			8
137	Марія Колодруб	1	5,000		1	1
288	В. Загвоський	1	3,000			1
		4	**14,000**		**1**	
	Округа БАЛТИМОР					
15	Е. Іванців	3	150,000			19
337	О. Садовий	1	3,000			5
		4	**153,000**			
	Округа БАФФАЛО					
360	Й. Гаврилюк	1	5,000	1		8
	Округа ЧИКАҐО					
17	Я. Билень	2	6,000			26
125	Ґльорія Пашен	1	3,000			4
221	М. Карачевський	1	3,000			7
399	Р. Припхан	2	9,000	1		14
		6	**21,000**	**1**		
	Округа КЛІВЛЕНД					
102	М. Бобечко	1	3,000			1
	Округа ДІТРОЙТ					
94	Олена Татарська	2	6,000			7
183	Катерина Назарк	1	2,000		1	13
292	Стефанія Федик	1	5,000			8
		4	**13,000**		**1**	
	Округа ДЖЕРЗІ СИТІ					
25	Любов Коленська	1	3,000			2
171	Ґеновефа Куфта	2	20,000			4
287	Рома Галзевич	1	3,000			1
		4	**26,000**			
	Округа МОНТРЕАЛЬ					
465	Текля Мороз	4	18,000	1		12
473	Віра Баніт	6	46,000	1		14
492	Марія Сірська	1	3,500			1
		11	**67,500**	**2**		
	Округа НЮ ГЕЙВЕН					
12	А. Ледон	1	5,000			4
59	Т. Сливінський	1	3,000			16
		2	**8,000**			
	Округа НЮ ЙОРК					
5	Марійон Климишин	3	10,000			7
86	І. Ссрант	1	3,000			3
158	Емілія Саноцька	2	6,000			4
325	Барбара Чупа	4	37,000			4
361	С. Літепло	2	10,000		1	5
450	Евстахія Мілянич	1	3,000			5
457	М. Ринасевич	1	3,000			2
489	М. Грегорович	2	20,000			3
		16	**92,000**		**1**	
	Округа НІЯҐАРА					
427	П. Дяків	1	5,000			3
454	М. Бережук	1	3,000			1
		2	**8,000**			
	Округа ПЕРТ АМБОЙ					
209	Ірена Пендер	1	3,000			4
349	М. Захарко	4	20,000	2	2	8
372	Софія Лонишин	1	3,000			5
		6	**26,000**	**2**	**2**	
	Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ					
231	В. Пастушок	1	2,000		1	23
245	М. Мартиненко	1	3,000			3
247	Любомира Шеремета	1	15,000			1
269	Христина Ґербеги	8	16,000			21
375	П. Тарнавський	2	6,000			15
397	М. Нич	1	15,000			4
		14	**57,000**		**9**	
	Округа РОЧЕСТЕР					
316	Марія Сверида	3	9,000			6
343	Марія Сверида	1	3,000			1
		4	**12,000**			
	Округа ШАМОКІН					
78	Марія Петрунцьо	1	3,000			3
242	Й. Чабан	1	7,000			39
382	Юлія Кресіна	3	6,000		3	7
		5	**16,000**		**3**	

Ч.В.	Організатор	Придбав	Сума забезпечення	АДД	СП	Разом у 1991 р.
	Округа ТОРОНТО					
408	М. Стасів	1	5,000			2
	Округа ТРОЙ/ОЛБАНІ					
13	П. Шевчук	1	2,000		1	13
57	М. Савків	1	3,000			6
88	Стефанія Гаврилюк	2	75,000			34
150	Лідія Хула	1	5,000			1
266	В. Варшона	2	6,000			6
		7	**91,000**		**1**	
	Округа ВІЛКС БЕРИ					
169	Гізеля Стефурин	1	2,000		1	3
282	Марія Болоська	1	10,000			4
		2	**12,000**		**1**	
	Округа ЯНҐСТАВН					
348	Марія Макар	1	10,000			5
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ В АМЕРИЦІ					
3	Теофіля Ригальська	1	3,000			6
368	А. Маринюк	1	5,000			7
381	В. Бориск. Бойд	2	20,000		2	3
496	М. Пилипяк	2	8,000	1		122
		6	**36,000**	**1**	**2**	

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЛИСТОПАДІ 1991 року

П.Ч.	Округа/Осідок	Число Відділів	Придбачно чл. у листопаді	Придбачно чл. Разом	Забезпечення на суму у листопаді	Забезпечення на суму Разом у 1991	АДД
	Округи ПЕНСИЛЬВЕНІЇ						
1.	Філядельфія	40	14	163	57,000	1,320,000	23
2.	Піттсбурґ	17	--	55		364,000	6
3.	Шамокін	14	5	66	16,000	361,000	8
4.	Аллентавн	12	4	14	14,000	73,000	2
5.	Скрентон	4		1		3,000	—
6.	Вілкс Бери	7	2	22	12,000	211,000	2
	Разом	**94**	**25**	**321**	**99,000**	**2,332,000**	**41**
	Округа МЕРИЛЕНДУ						
	Балтимор	8	4	30	153,000	417,000	3
	Округи НЮ ЙОРКУ						
1.	Ню Йорк	29	16	86	92,000	579,000	6
2.	Сиракюзи-Ютика	12	-	21		84,000	1
3.	Рочестер	10	4	45	12,000	400,000	4
4.	Трой Олбані	8	7	61	91,000	454,000	
5.	Баффало	6	1	16	5,000	89,000	2
	Разом	**65**	**28**	**229**	**200,000**	**1,606,000**	**13**
	Округи НЮ ДЖЕРЗІ						
1.	Нюарк	17		40		612,000	
2.	Джерзі Сіті	9	4	26	26,000	184,000	1
3.	Перт Амбой	12	6	22	26,000	151,000	2
4.	Пассеїк	4		21		167,000	3
	Разом	**42**	**10**	**109**	**52,000**	**1,114,000**	**6**
	Округи ІЛЛИНОЙ, МИШИҐЕН, ОҐАЙО						
1.	Чикаго, Ілл.	28	6	115	21,000	722,000	16
2.	Дітройт, Миш.	18	4	57	13,000	288,500	11
3.	Клівленд, Огайо	17	1	13	3,000	49,000	1
4.	Янгставн, Огайо	5	1	9	10,000	142,000	1
	Разом	**68**	**12**	**194**	**47,000**	**1,201,500**	**29**
	Округи НОВОЇ АНГЛІЇ						
1.	Ню Гейвен, Конн.	14	2	37	8,000	194,000	4
2	Бостон, Масс.	5		23		92,000	2
3.	Вунсакет, Р. Ай.	6		13		92,000	
	Разом	**25**	**2**	**73**	**8,000**	**378,000**	**6**
	Округи ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ Америки						
1.	Центральна	6		3		11,000	
2.	Міннеаполіс, Мін.	6		3		50,000	
3.	Ст. Луіс, Мо.	3					
	Разом	**15**		**6**		**61,000**	
	Необ'єднані Відділи в Америці	19	6	164	36,000	1,111,500	48
	Округи КАНАДИ						
1.	Торонто, Онт.	21	1	24	5,000	117,000	4
2	Монтреаль, Квеб.	6	11	43	67,500	261,500	9
3	Ніяґара, Онт.	10	2	19	8,000	195,000	1
4.	Захід Канади	13		4		14,000	
	Разом	**50**	**14**	**90**	**80,500**	**587,500**	**14**
	Загальна сума	**386**	**101**	**1,216**	**675,500**	**8,808,500**	**160**

Наш сучасник...

Закінчення зі стор. 3

знаємо, чи серед теперішніх студентів університетів є потенційні визначні історики, політологи чи мовознавці. Але якщо вони є, але через брак відповідної заохоти, моральної і фінансової підтримки вони своїх здібностей не розвинуть, втратить від того українська наука в Америці і — в Україні. Треба також більше думати про створення відповідних умов для праці вже зрілих дослідників і педагогів. Українські дисципліни представлені у неймовірно малій кількості університетів і коледжів Америки. (В Канаді обставини є більш нормальні.) Як за часів Грушевського в Україні, тепер на Заході нам треба інституцій, установ, структур, у яких можна було б творити і передавати наукові знання, і треба нам людей компетентних діяти у тих структурах. При тому не обов'язково наслідувати вже існуючі програми: варто подумати, наприклад, такой про якісь нові форми сприяння українознавству у широкому розумінні цього поняття у школах бізнесу і менаджменту, реґіональних інститутах, тощо. Без огляду на їхню форму і тематичну спеціялізацію, усі такі установи можуть відіграти поважну ролю в інтеґрації української науки в Україні у світове співтовариство вчених. У тому вони виконуватимуть одну з найважливіших вказівок Михайла Грушевського.

Але Михайло Грушевський — це також політик, державний діяч, будівник модерної нації. Це широка тема і в оцій замітці згадаємо тільки одну справу, де і сьогодні можна вчитися від Грушевського. У сучасній Україні все гостріше стає питання про територіяльну, політичну, релігійну, можна сказати, психологічну єдність нації. Маю на увазі не стільки спроби розбити Україну шляхом активізації на антиукраїнській плятформі російського чи пак російськомовного населення, але й внутрішньоукраїнські непорозуміння. Ще до нашого часу залишаються сильними відмінності між Галичиною і так званим „сходом" України. Мають місце прояви галицького месіянства, якогось стремління вважати „східняків" українцями, яких ще треба усвідомлювати, виховувати, повчати. Без сумніву, у національному розвитку західні регіони перебувають у значно кращому становищі, ніж схід чи південь. Але було б дуже погано, коли б люди прийшли до висновку, що Галичина — це з самеї своєї природи якась взірцева частина України. Може при нагоді річниці Грушевського варто пригадати, що Галичина стала Галичиною завдяки таким „східнякам" як Котляревський, Шевченко, Куліш, Драгоманов, і розуміється, Грушевсьський. До згаданих можна ще додати багато інших імен. Пам'ятаймо теж не тільки про Валуєвський циркуляр та Емський указ, але й про те, що якраз тоді коли ті акти приймалися царатом, в Галичині процвітало москвофільство, тобто напр'ям, який намовляв українців добровільно ставати росіянами за мовою і національною тотожністю. І це відбувалося під Австрією, без тиску царських жандармів і цензорів. „Емс домашнього виробу," можна сказати. Пригадуємо цей факт з не так давнього галицького життя, щоб з одного боку відмітити величезний вклад східньої України до національного відродження Гиличини, а з другого, щоб поставити у відповідній історичній перспективі теперішні обставини у Донбасі, чи взагалі у Наддніпрянщині. Грушевський дуже турбувався про можливі конфлікти, навіть розлам, між частинами України і тому особливо тепер слід вчитися від нього, як проводити соборництво у житті, не тільки проголошувати його у декляраціях.

Історик і діяч, кабінетний вчений і активний політик. Найновіша історія багатьох народів знає подібні постаті. Часто ставлять Грушевського поруч з Томашом Масариком, філософом і соціологом, який став першим президентом Чехо-Словаччини, але на відміну від свого українського відповідника на президентській посаді утримався сімнадцять років, і відійшов з паризького королівського замку рік після смерті українського вченого. Як науковець, Грушевський у моєму глибокому переконанні стоїть значно вище Масарика. А як політик? Тут хіба перевага за Масариком. Здається, що мають рацію ті історики, які вважають, що Грушевський зробив величезну помилку, повертаючися до Києва після вибуху війни у 1914 році. Масарик, на повних 16 років старший, з Празького університету пішов в еміґрацію, організувати боротьбу за незалежність у Швайцарії, Франції, Англії, Росії, Америці. Чи мають рацію ті історики, які вважають, що Грушевському не слід було йти в руки царських властей, а замість того розвивати інформаційну і політичну роботу на Заході? Чи інакше склалася б доля хоч би Галичини, коли б Грушевський, визначний вчений і при тому підданий Росії, тобто союзника держав Антанти, впливав був на громадську думку західні х демократій, протидіючи антиукраїнській кампанії Романа Дмовського? Чи допомогло б це Наддніпрянській Україні, коли б повернувся до Києва весною 1917 року не з заслання, а з Лондону, Парижу чи Женеви?

Це не одинокий приклад з його біографії який ще до сьогодні викликує спори і дискусії. Так і має бути, бо великі історичні постаті, вчені і провідники, залишаються сучасниками також наступних поколінь. Але скільки про Грушевського ми не дебатували б, безперечним є факт, що він був і залишається одним з найбільших людей в усій історії українського народу.

За повну правду...

Закінчення зі стор. 3

Айхгорна із заявою, що Центральна Рада готова змінити свою політику й співпрацювати з німцями. Айхгорн дав на це відому історичну відповідь: Zu spät, meine Herren (За пізно, мої панове). У той сам день Павло Скоропадський був проголошений гетьманом України.

Остається поважне питання (і не менш поважний закид): яка була роля Михайла Грушевського у тій політиці Центральної Ради, що довела до її ліквідації, як і до ліквідації демократичного устрою молодої Української Народної Республіки? Чи можливо оправдувати УЦРаду й її голову принципіялізмом? — мовляв, Україна не захотіла слухати диктату німецького військового командування. Гарне слово принціпіялізм, але УНРеспубліка приняла у Берестейському мировому договорі зобов'язання, що їх зараз же таки злегковажила. А без цих зобов'язань не було б миру, як не було б і військової допомоги від Німеччини й Австрії.

Після визвольних змагань до часу свого повороту в Україну у березні 1924-го року, Михайло Грушевський перебував у Відні (довший час мешкав у містечку Баден біля Відня) й Празі. У Відні вдержував особисті зв'язки майже виключно із вузьким гуртом колишніх своїх однодумців із Української Партії Соціялістів-Революціонерів. У тому часі у Відні перебувало чимало видатних постатей і діячів часу боротьби за самостійну Україну в роках 1917-1920, між ними й колишній командант загону, а згодом корпусу Січових Стрільців полк. Євген Коновалець. Хоча Січові Стрільці були мілітарною військовою частиною, яка й сторожила будинок Педагогічного Музею, себто приміщення УЦРади, проте Михайло Грушевський остентаційно оминав у Відні їхнього колишнього коменданта Коновальця.

* * *

Автор цих рядків не видумав цього всього, що вище сказано. Він був у Східній Україні, здебільшого у Києві, в рр. 1917-1920, і перебував у Відні в рр. 1920-1923. Часто, як глядач на ґалерії залі засідань, я прислуховувався дебатам українського парляменту — УЦРади, був у Києві у дні гетьманського перевороту. У Відні був секретарем редакції тижневика „Воля", і одночасно студентом історії на тамошньому університеті.

Михало Грушевський вернувся з еміґрації до Києва, щоб продовжувати працю над монументальною „Історією Руси-України". Постає питання: невже ж він вірив, що зможе свобідно й без нагляду та цензури поратися в архівах і писати історію України періоду гетьмана Мазепи, до якого ще був не дійшов в тому часі? А втім залишається дискусійним основне питання: чи лицювало президентові Української Народної Республіки повертатись на окуповану й уярмлену рідну землю?! — Уважаю, що ні.

* Т. зв. Малій Раді були подані три проєкти 4-го Універсалу до розгляду: Грушевського, Винниченка і М. Шаповала — М. Салтана. Усі три проєкти були прочитані на засіданні Малої Ради й передані до Конституційної Комісії. На довгому нічному засіданні Малої Ради 24-25-го січня Грушевський повідомив, що остаточний текст Універсалу готовий і він був прочитаний. Відомості ці із довідника: Яків Зозуля, *Велика Українська Революція... Календар історичних подій...* (Нью Йорк, 1967), стор. 46-47. — *Ред.*

Д-р Б. Мигаль відійшов у вічність

Д-р Богдан Мигаль народився 9-го квітня 1915 року в селі Русові (село Василя Стефаника), повіт Снятин, де його батько Степан був директором школи. Там Богдан пройшов початковий курс навчання, а потім перейшов до української гімназії в Коломиї, яку закінчив з відзначенням. Медичні науки студіював у Познанському університеті в Польщі, спеціялізуючись у шкірних недугах. Як раніше в гімназії, так і під час університетських студій, Богдан був відмінником, що дало йому можливість одержувати стипендію. Це був один з небагатьох випадків, що українець у польському університеті міг користуватися державною стипендією. Після закінчення медичних студій він став працювати лікарем у Львові. А під час німецької окупації Галичини працював спочатку в Тернополі, а потім у Дрогобичі. Під тиском воєнних подій, в часі так званого „великого українського ісходу", опинився в Австрії, де також продовжував працю лікаря, спочатку в робітничих таборах, а потім в таборах під опікою УНРРА та ІРО.

1947 року виїхав до Канади на контракт лісоруба. Відробивши майже два роки лісорубом в околицях Бірдмору, Північно-Західнього Онтаріо, приїхав до Форт Вілліям, де в МекКеллар лікарні почав працювати як лікар інтерніст. 1950 року, пройшовши успішно всі устійнені канадські медичні іспити, відкрив свою власну практику.

Д-р Богдан всеціло був відданий праці. Як сказав його племінник, „праця була сенсом його життя...", втілювалася в його улюбленій праці по медичній лінії. Спостерігаючи його працю як лікаря, здавалось, що він народився лікарем. Не звертав уваги на прийняті в лікарському світі звичаї та норми, а йшов та подавав лікарську допомогу завжди і всюди, незважаючи на пору дня, — чи то в кабінеті, чи в лікарні, чи у хатах пацієнтів. До останнього пацієнта працював у кабінеті, потім, їдучи додому, вступав до лікарні, щоб доглянути хворих, які були у критичному стані. Тому і користувався у пацієнтів великою пошаною та довір'ям. Він бо допомагав пацієнтам, не тільки вилікову-ючи їхні фізичні недомоги, але й умів вселити в людину віру в себе, себто те, що наука називає „психотерапією". Тоді пацієнт відходив від нього з вірою — завтра мені буде краще, невдовзі зовсім одужаю.

Скільки ж разів авторові цих рядків доводилося чути такі вислови: „Живу завдяки докторові Мигалеві", або „Доктор Мигаль тримає мене при житті".

Будучи ще відносно молодим, уважав, що, як новий громадянин прекрасної

Д-р Б. Мигаль

країни Канади, маючи всі можливості вільної праці, життя і розвитку, — він повинен пройти медичновійськове перевишколення, щоб у випадку потреби стати в її обороні. Тому добровільно вступив у резервовий медичний корпус шотляндського Лейк Супіріор відділу. Як дисциплінований вояк, відбув вправи у різних вишкільних пунктах Канади. Перед виходом у пенсійний стан він отримав ступінь майора канадської армії.

Д-р Богдан був також громадянином у повному розумінні цього слова. Він був членом всіх українських місцевих товариств та організацій. У деяких був головою: СУМ, БУК, КУК, ювілейний Комітет Тисячоліття Християнства.

Д-р Мигаль був одружений з Вікторією Балабух, що померла 1976 року. Вони виховали четверо дітей: дочку Стефанію, заміжню Нижник, трьохо синів — Романа, Данила і Андрія. Маючи свою сім'ю, він не забував і про рідних в Україні. Коли тільки відкрилися можливості допомогти рідним за залізною заслоною, він майже систематично допомагав пакунками — спочатку матері і систрам, а пізніше їхнім дітям і внукам.

Серце пок. д-ра Мигаля перестало битися 25 -го липня 1991 року. Похоронений 30-го липня на цвинтарі св. Патрика, біля могили своєї дружини Вікторії. Там же й спочиває його племінниця Іванка Мигаль, солістка Метрополітальної та інших опер цього континенту. Похорон відбувся при великому здвизі народу, з участю всіх місцевих українських священиків, католицьких, православних і римо-католицького, представників організацій медичної професії — лікарів, медсестер та емеритованого генерала місцевих військових з'єднань.

Якою популярністю, любов'ю та пошаною користувався пок. Богдан, вдало висловилася Ріта Петерсон: „Thunder Bay bid a final farewel to a favorite 'adopted' son Dr. Bohdan Myhal".

Григорій Мигаль

ДОРОГІ НАШІ ЗЕМЛЯКИ!

Ми, батьки і опікуни тих дітей, які відпочивали влітку 1991 року в ЗСА, дякуємо за організацію відпочинку наших дітей на американській землі.

День і ніч щемлять серця чорнобильських матерів за долю наших дітей і їх майбутнє, море сліз пролили вони за ці страшні роки. Ми щасливі, що ви нас не забули в цей тяжкий час. Де б не була українська людина, вона завжди лишається гостинною і щедрою.

Низький земний уклін і найщиріші слова подяки за ваше співчуття, за ваше добре серце. За участь і теплоту виказуємо тим людям, які, не рахуючись з своїм часом і здоров'ям, зорганізували цю поїздку, виділяли гроші.

Наші діти, опалені чорнобильською хмарою, повернулись оздоровлені і зміцнілі, збагачені новими враженнями, вони привезли адреси нових друзів і великі валізи дарунків.

Сердечно дякуємо голові УЗХ Наталії Іванів, подружжю Володимирі й Миколі Кавкам, Надії й Осипові Зінкевичам, докторові Юрієві Солтисові, Марті Михайлюк-Рубель, Миколі Бойчукові, духовникам, працівникам табору і всім тим сім'ям, в яких жили наші діти.

Нехай Всевишній сторицею воздасть вам, люди добрі, за ваші благодійні діла.

На доручення батьків

Тамара Невечеря

Україна, м. Іванків

Українська громада Трентону й околиць

святкуватиме

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ
22-го січня 1918-19 рр.

у неділю, 26-го січня 1992 р. о год. 3:30 по пол.
в залі св. Юрія Переможця у Ярдвіллі, Н. Дж.

Святочну доповідь „На шляху до незалежности" виголосить професор Ратґерського університету ТАРАС ГУНЧАК.

У мистецькій програмі візьмуть участь **артисти з України.**

Українська Вільна Академія Наук
запрошує громадянство на

ЗУСТРІЧ з

ВІРОЮ ВОВК

в будинку Академії

в неділю, 26-го січня 1992 р., о год. 2-ій по пол.

В програмі: **ВІРА ВОВК** прочитає свою нову п'єсу „Казка про вершника" та поділиться враженнями з подорожі по сучасній Україні.

Адреса УВАН: 206 Вест, 100 вул., Ню Йорк, Н.Й.
Тел.: (212) 222-1866

РІЗДВЯНА ЗУСТРІЧ НАД ГАДСОНОМ

Джерзі Сіти, Н. Дж. (О. К.) — Як і кожного року, так і цього ті члени союзової родини, що працюють над Гадсоном в будівлі УНС, зібралися разом у великій залі на третьому поверсі, в дні 20-го грудня, щоб при святочно застелених столах спільно заколядувати та відзначити надходяче Різдво Христове і Новий Рік, такі надзвичайні саме у цьому році.

Тут засіли і члени Екзекутиви, і почесні гості, і члени редакцій „Свободи" та „Українського Тижневика", і працівники адміністрації, Головної Канцелярії УНС, і друкарні та члени їхніх родин.

Різдвяною зустріччю проводив головний секретар УНС Володимир Сохан з легкістю та гумором, що разом із радісними вістками з України увело усіх у особливо святочний та теплий настрій.

Зустріч розпочав молитвою головний радний УНС і лицар Ордену Колюмба Андрій Кейбіда,а відтак першою забрала слово головний предсідник УНС Уляна Дячук, яка звернувшись поіменно до всіх почесних гостей, свого заступника д-ра Нестора Олесницького, членів Екзекутиви, голови Округи Джерзі Сіті Володимира Білика та інших, ствердила, що в тому році радість Різдва більша як досі, бо Всевишній дав нам щастя дочекатися незалежности України, яку доказали своїм голосуванням усі прошарки населення України. Тому вона рівночасно з бажаннями для всіх присутніх хоче побажати нашим братам і сестрам в Україні витривалости і сили до розбудови власної держави. На закінчення закликала усіх дальше робити якнайширші старання у Вашінґтоні, щоб Уряд ЗСА та його Президент вкінці визнали офіційно незалежність України.

Головний предсідник УНС У. Дячук дякує за передання грамоти губернатора Дж. Флоріо. Зліва: А. Кейбіда, справа В. Сохан. Сидять В. Дячук, Н. Сохан і І. Кедрин (Фото: Шіля Загайкевич)

Головний касир УНС Олександер Благітка привітав зокрема усіх присутніх колишніх працівників Головної Канцелярії УНС, між ними особливо свою маму і Софію Соколишин.

Д-р Н. Олесницький завважив у своїх привітаннях, що довгими роками ми бажали собі зі святами все те саме: волі Україні, а тим разом можемо вкінці сказати, що наші бажання сповнилися.

Ред. Іван Кедрин провів порівняння між подіями 1991 року і тими, які він мав щастя пережити в 1918 році, стверджуючи при тому, що у першому проголошенні незалежности і соборности України нарід не висловив своєї волі так сильно, як тепер, що показав референдум першого грудня.

На заклик ведучого святочним зібранням В. Сохана добровільно зібрані із працівників УНС колядники, під проводом Романа Шевчука, заспівали декілька колядок, а відповідно дотепну до останніх подій під мелодію „Небо і земля" деклямацію виголосила Галина Клим. В. Сохан подякував працівникам Союзівки під проводом Шіли Загайкевич, які привезли та справно перевели різдвяне прийняття.

На закінчення цього приємного та родинного святкування, до якого приграваали музики із Союзівки Гриць Гриновець і Степан Бень, відбулася ще окрема урочистість передання головному предсідникові УНС У. Дячук оправленої проклямації губернатора Ню Джерзі Джеймса Флоріо, яку він видав 6-го грудня в присутності великої делеґації української громади в тому стейті. А. Кейбіда передав У. Дячук проклямацію та відчитав її зміст, в якому губернатор Д. Флоріо закликає президента ЗСА Дж. Буша визнати незалежну Україну.

Ще довго колядували працівники УНС, відзначуючи тим близький прихід того так радісного для українського народу Різдва, а відгомін їхньої коляди ішов Гадсоном, сповіщаючи, що українці в усіх частинах світу святкують своє Різдво.

Ювілей 92-го Відділу УНСоюзу у Портленді

75-літній ювілей 92-го Відділу УНС ім. Івана Франка відзначено в неділю, 17-го листопада минулого року в приміщенні української православної церкви св. Івана Хрестителя у Портленді, Оре.

Після Святої Літургії о. настоятель д-р Микола Степаненко відслужив Панахиду за покійних членів 92-го Відділу УНС і згадав про великі заслуги перших членів, які 75 років тому заснували цей Відділ.

Коли закінчилися Богослуження вірні і гості зібралися у церковній залі, де на них чекав смачний обід і виставка старих речей, книжок, документів, протоколів і навіть українських грошей, виданих УНР в 1918 році.

Голова Відділу Микита Подоляка привітав присутніх і відкрив це урочисте свято, підкресливши заслуги Українського Народного Союзу, який своєю діяльністю дав почин до свідомого організованого українського життя в Америці. Це дало можливість кільком свідомим особам організувати цей Відділ у Портленді 75 років тому. Голова Відділу покликав до слова довголітнього секретаря (35 років) Миколу Горбулика.

М. Горбулик розпочав свою доповідь розповіддю про те, як організувався Відділ УНС в Портленділ 5-го листопада 1916 року. У Портленді тоді було мало поселенців, а українців — одиниці. Але вони там жили, працювали і заснували перший Відділ УНС на західньому побережжі ЗСА ,а другий Відділ на цьому побережжі був заснований у вересні 1949 року в Лос Анджелесі (ім. Івана Годяка). Щоб краще пізнати, як був організований Відділ у Портленді, секретар прочитав перший протокол, що його написав св. п. Гавриїл Пелех, який був головним організатором. Вписалося 12 членів, а перший уряд був вибраний з таких осіб: Михайло Ферлей — голова, Йосиф Антінчук — заступник, Гавриїл Пелех - секретар, Михайло Копчак — заступник секретаря, Семен Богачек — скарбник.

Гавриїл Пелех був постійним секретарем аж до кінця свого життя, до 1954 року.

Закінчуючи доповідь, секретар М. Горбулик звернувся з закликом до присутніх, щоб і вони вписалися до УНС, щоб наш Відділ і далі розвивався і щоб ми могли відзначити століття нашого Відділу.

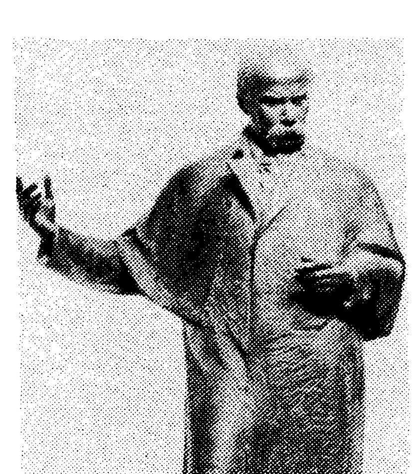
Отець д-р М .Степаненко, один з найновіших членів нашого Відділу, у своєму слові говорив про те, як важливо бути членом таких установ як УНСоюз. Він заохочував присутніх, котрі ще не є членами цього Відділу, вписатися і збагатити українське життя Портленду.

Потім секретар М. Горбулик підійшов до стола, де була виставка, і продемонстрував старі речі, документи, книги, що збереглися у секретарів цього Відділу. Серед цих речей була коверта з українськими грішми УНР.

Присутніх почастували ювілейним тортом, прибраним гербом УНСоюзу. Деякі гості зголосилися стати членами цього Відділу.

М. Горбулик,
секретар 92-го Відділу УНС

БУДОВА МОНУМЕНТАЛЬНОГО ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ

Макета статуї Т. Шевченка до комплексу пам'ятника поетові у Львові, автори — Андрій і Володимир Сухорські, львівяни.

якого СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ відбудеться в цьому 1992 році в першу річницю проголошення ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ поступає за пляном успішно вперед.

ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА народних депутатів ЗАПРОШУЄ на цю історичну подію все українське громадянство у вільному світі прибути по змозі численно, а СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНЦІВ на поселеннях, українські ТОВАРИСТВА, ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ, ІНСТИТУЦІЇ, КООПЕРАТИВИ, ПАРОХІЇ і економічні ІНСТИТУЦІЇ проситься прислати свої ДЕЛЕҐАЦІЇ на ці СВЯТКУВАННЯ. Остаточна дата відкриття пам'ятника буде подана пізніше.

В особливий спосіб, зокрема ЗАПРОШУЄ ІЄРАРХІВ українських ЦЕРКОВ до ПОЧЕСНОЇ ПРЕЗИДІЇ відкриття пам'ятника та участи в молитовному його БЛАГОСЛОВЕННЮ.

Користаючи з цієї нагоди звертаємося до всіх українців в діяспорі, котрі належно розцінюють важливість побудови пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ в столиці ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ, СВОЇМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ допомогти покрити кошти розпочатого діла, на якого докінчення іще потрібно приблизно 200.000 долярів.

Всі ЖЕРТВОДАВЦІ на будову пам'ятника від 25 долярів в гору одержать ПОСВІДКИ для податкових цілей, а кромі цього на постументі пам'ятника будуть прикріплені ПРОПАМ'ЯТНІ ТАБЛИЦІ з їхніми іменами і прізвищами в такому порядку: ПОЧЕСНІ ФУНДАТОРИ: $2.000; МЕЦЕНАТИ: $1.000; ПАТРОНИ: $500; ДОБРОДІЇ: $250; СПОНЗОРИ: $100. ЖЕРТВОДАВЦІ $1.000 і більше одержать кромі цього даром мініятуру статуї поета, відлиту по мистецьки в бронзі.

ЖЕРТВОДАВЦІ $10.000 і більше одержать додатково безплатно квиток на літак до Львова і назад та побут в готелі і будуть включені до ПОЧЕСНОЇ ПРЕЗИДІЇ відкриття пам'ятника.

ЗОКРЕМА звертаємося з гарячим проханням до УКРАЇНСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬ, ТОВАРИСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, ПАРОХІЙ, ІНСТИТУЦІЙ і КООПЕРАТИВ та окремих громадських діячів організувати у себе „ЗБІРКОВІ КОМІТЕТИ" на фонд будови пам'ятника Т. Шевченкові у Львові, щоб дати можливість всім, що бажають, своїми пожертвами причинитися до зреалізування цього національного діла. Особливо добре надається для переведення цієї акції час ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТКУВАНЬ в місяці березні.

ЗА КОЖНИХ 10.000 долярів, пересланих нам цими КОМІТЕТАМИ ми передамо безплатно 1 (один) летунський квиток до Львова і назад та побут в готелі для їхніх делеґатів, які будуть включені в ПОЧЕСНУ ПРЕЗИДІЮ відкриття пам'ятника. Всі жертводавці на збіркові листи цих КОМІТЕТІВ одержать відповідні ПОСВІДКИ для податкових цілей та будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИХ ТАБЛИЦЯХ на постументі пам'ятника за вищенаведеним ключем.

ВСІ ЛИСТИ і ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО ПРИСИЛАТИ НА НАСТУПНУ АДРЕСУ:
Ukrainian Committee for Taras Shevchenko Monument in Lviv
2150 Bloor St. W., Suite 96-A, Toronto, Ontario, Canada — M6S 1M8

НА ЧЕКАХ ПРОСИМО ЗАЗНАЧУВАТИ:
T. Shevchenko Monument in Lviv

Для евентуальних особистих контактів подаємо телефони ПРЕЗИДІЇ нашого КОМІТЕТУ біля їхніх імен і прізвищ.

ЩИРО ДЯКУЄМО всім тим ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ, що своїми пожертвами допоможуть нашому КОМІТЕТОВІ успішно докінчити це важливе національне діло. Ми твердо віримо, що СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у Львові стане великою ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ нашого народу на рідних землях і української діяспори в обороні УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ і СОБОРНОСТИ.

Канада, Торонто, Онтаріо, в січні 1992.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ
БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у ЛЬВОВІ
з доручення Львівської Міської Ради Народних Депутатів:

Д-р Василь Іваницький, голова
тел. (416) 239-4407
о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ, секретар
(416) 742-1632

Роман Грицина, скарбник
(416) 766-1117
Валентина Родак, секретар
(416) 255-8604

Море...

(Закінчення зі стор. 2)

наполегливих старань уряду П. Скоропадського у вересні 1918 року всі воєнні кораблі повернено Україні, але коли в грудні того ж року німці евакувалися з України, чорноморські пристані зайняли війська Антанти. Вони частину кораблів затопили, частину перекинули до Константинополя, декілька згодом попало в руки большевиків.

Сьогодні, після усамостійнення України, Росія, відмежована тисячами кілометрів і територіяльно не зв'язана з Чорним морем, і за своїми імперськими традиціями, висуває претенсії на привласнення Чорноморської фльоти. Для Російської республіки ця фльота могла би бути додатковою частиною її морських сил — для України, це життєва необхідність.

З політикою Чорноморського басейну пов'язане теж питання Криму. Життя цього півострова, геополітично й економічно зв'язаного з Україною, довгі віки проходило в орбіті її інтересів; українці поруч з татарами, становили його автохтонне ядро. „ Українська державність немислима без Криму", — писав яких тридцять років тому проф. І. Лисяк-Рудницький. — Якщо прийняти до уваги панівне стратегічне положення Севастополя у північній смузі чорноморського басейну, то ясно, що Крим у чужих руках — це дуло пістоля приложене до скроні України". На думку цього автора, природною розв'язкою кримського питання була б автономія цього півострова в складі української державности, згідно з традиційною українською політичною думкою. Правильність цього погляду потверджує референдум 1-го грудня 1991-го року, в якому 54,1 відс. мешканців Криму заявилися за приналежністю до України. Отже навіть тамошні росіяни прийшли до переконання, що вони будуть у кращому економічному положенні, коли Крим залишиться частиною України.

З діяльности Українського Клюбу в Інвернесі

Святково прибрана заля. Столи вкриті білими обрусами, прикрашені китицями квітів. У кутку гарно прибрана ялинка з різнокольоровими світлами. Понеділок, 6-го січня. Навечер'я Різдва Христового. З близька і далека з'їжджаються члени Українсько-Американського Клюбу, щоб, як і минулого року, спільно відсвяткувати традиційний Свят-Вечір.

Коли появилася на безхмарному небі перша зірка, гості засіли до столів. Дві почесні господині підійшли до головного стола, символічно притрушеного сіном, і поклали на ньому одна різдвяного калача, друга миску куті. Засвітилися свічі. Кіра Івасиків, заступниця голови клюбу й імпрезова референтка, завдяки якій відбулася тут не одна вдала імпреза, привітала гостей. Вона підкреслила небуденність сьогоднішнього свята. Це ж бо тепер наша громада святкує празник Рождества спільно з нашими братами і сестрами у незалежній, вільній Україні.

Отець д-р Семен Гаюк, священик-емерит Української Автокефальної Православної Церкви, відкрив свято короткою молитвою та поблагословив дари Божі. Слідувала обильна смачна вечеря з традиційними стравами, починаючи від куті і борщу, кінчаючи кавою та печивом. Після вечері всі спільно співали українські коляди, переплітаючи їх час від часу американськими. У доброму святковому настрої, у товариській атмосфері довго велися дружні розмови. Відновлювалися давні знайомства, нав'язувалися нові... Згадувалися святкування багато років тому чи то на Україні, чи в Америці.

Імпрезова референтка подякувала всім тим, що причинилися до успішного проведення цього родинного свята, яке закінчив молитвою о. Гаюк, щирими різдвяними та новорічними побажаннями. Всі відспівали „Ще не вмерла Україна".

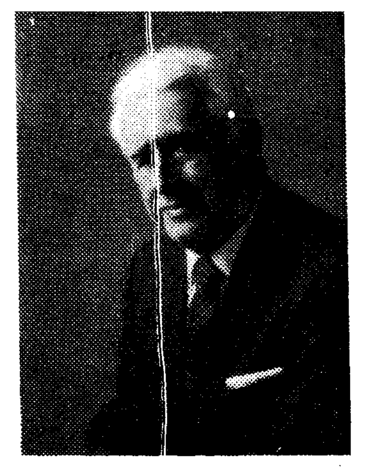
Українсько-Американський Клюб Центральної Фльориди був зорганізований два роки тому в містечку Інвернес, який є осідком влади повіту Ситрус. Засновано наш клюб, щоб задовільнити потреби товариського життя місцевої української громади. Але незабаром, головно у зв'язку з подіями на Україні, клюб поширив свою діяльність і в політичній площині, ставши в обороні доброго українського імени, ширячи правду про Україну та стремління нашого народу. З невеликого клюбу, який спочатку обмежував свою діяльність до повіту Ситрус, наполегливі ентузіясти-організатори перетворили в поважну заінкорпоровану організацію, з урядово затвердженим статутом та членством, яке проживає в чотирьох сусідніх повітах.

У центральній і північній частині Фльориди, розташованій вздовж берегів Мексиканської затоки, українців небагато, але більшість з них горнуться до свого рідного, стають членами клюбу, який за останні два роки виявив активну діяльність, влаштовуючи ряд імпрез товариського характеру та пропаґуючи правду про Україну. Члени клюбу влаштували у міських бібліотеках виставки української народної творчости, брали участь у міжнародних фестивалях. У місцевій американській пресі поміщували статті про Україну. Безперервні контакти з представниками влади у федеральному, стейтовому та місцевому урядах були теж успішними. Наші сенатори та конґресмени у своїх відповідях до нас неодноразово висловлювали їхнє вирозуміння до українських проблем та прихильність до української справи. Наші сенатори Ґраґам і Мек були одними з ініціяторів резолюції про визнання державности України.

Клюб користується доброю репутацією серед місцевих урядових, приватних та церковних установ, які часто, в міру спроможности, допомагають нам у нашій праці.

Н. В.

Помер д-р В. Юзич

Св. п. д-р В. Юзич

У середу, 25-го грудня 1991 року в Крозер-Честер Медичному центрі перестало битися серце ще одного сина української землі д-ра В. Юзича, 77-літнього лікаря-спеціяліста від лікування вух, носа та горла. Місцева газета „Делевар Кавнті Дейлі Таймс" з п'ятниці, 27-го грудня, помістила посмертну згадку, де з великою увагою та пошаною згадують про покійного д-ра В. Юзича.

Газета пише, що д-р В. Юзич в цій околиці перебував понад 30 років і за цей час здобув велику шану серед своїх професійних колеґ та признання від усіх тих, які мали можливість його знати. Підкреслюється в згадці, що покійний був уродженцем України, сином священика покійного о. Степана та паніматки Евгенії Дорожинської. Медичні студії закінчив у Ґрацу в Австрії. З приїздом до ЗСА в 1949 році нострифікував їх в нюйоркському Місрекордія шпиталі, а в роках 1950 -55 відбув резидентури у стейтовій лікарні Ровд Айленду та Медичній школі Пенсильванійського університету.

В дальшому вичисляться всі становища, які д-р В. Юзич займав від 1955 року аж до 1987 року, коли відійшов на заслужену пенсію. Згадується і про те, що в 1990 році медичні товариства Пенсильванії та Делавару величаво вшанували п'ят десятиліття його мидичної праці. Закінчуючи посмертну згадку, згадується про всі ті численні медичні та світські організації, до яких за життя д-р Юзич належав серед них: Американська медична асоціяція, Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Українсько-Американська Координаційна Рада, Український Нродний Союз і до місцевого Українського Народного Дому.

Д-р В. Юзич був парафіянином української православної церкви св. Марії, де й відбулися похоронні відправи, а звідтіль на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку покійний залишив дружину Еву, сина Левка, дві дочки Ларису та Ірину, і сестру Ольгу в Україні на чотирьох внуків. Родина просить замість квітів складати пожертви в пам'ять покійного на український науковий Інститут Гарвардського Університету бо на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, 1082 Loraine DR. Bothewyn, Pa.19061.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ЛІДІЇ САВОЙКИ

член Управи Т-ва Самопоміч і голови Клюбу Сеньйорів в Ню Йорку

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
у вівторок, 28-го січня 1992 р. о год. 9-ій рано
в церкві св. Юра в Ню Йорку

Після Служби Божої відбудуться

ЖАЛІБНІ СХОДИНИ
в домівці „Самопоміч" при 98 — 2-га авеню, Ню Йорк

УПРАВА

АМЕРИКАНСЬКІ АКТИВІСТИ релігійних допомогових установ, твердять, що по десяти роках наявности бездомних на вулицях міст ЗСА, громадськість чим раз частіше відвертається від подання їм милостині. Активісти уважають, що причиною такої поведінки загалу не є тільки економічна криза, але в першу чергу усвідомлення безвиxідности з цієї ситуації. Найновіші опити в цій справі переведені працівниками щоденника „Ню Йорк Таймс" і телевізійної мережі Сі-Бі-Ес виявляють, що американська громадськість є поділена у питанні байдужости загалу до проблеми бездомности, але підкреслюють те, що молоді люди є тими, яких це вже більше не турбує.

„Співдружність"..

(Закінчення зі стор. 2)

роду з-під влади колоніяльної Франції, ЗСА, перебравши ролю Франції в боротьбі з тим націоналізмом стали для в'єтнамців символом колоніялізму. Нерозв'язане національне питання у Північній Ірляндії, Срі Ланка, боротьба Сікхів у Пенджабі, хорватів, словінців, усі ці намагання народів, які бажають бути господарями на своїй землі — для Америки незрозумілі й байдужі. Чому не жити цим народам у національній мозаїці як у ЗСА? (До речі національні суперечности викльовуються і тут щораз яркіше!)

Ось де джерело.м'яко кажучи нехіті Америки до заходів проти намагань Горбачова таки втримати центр у Москві, та тільки дуже стримане і вичікуюче становище супроти держав, які постали на руїнах СССР. Усе ще жевріє надія, що стосунки між націями колишнього СССР завогняться, доведуть до таких ситуацій, як нині у Грузії (конфлікт між авторитарним націоналізмом Гамзахурдії і демократами), а тоді сили маршала Шапошнікова візьмуть верх і встановлять Центр, може і під Горбачовим. Відти сподівання, що життя компенвельту не довготривале. Могло б далі задержатись для камуфляжу назва „Співдружність", але зміст пов'язання між республіками не відбігатиме надто від того, який намагавсь йому надати Горбачов. Маймо надію, що таке американське мислення, коли насправді існує, позбавлене всякого реалізму, результат імперіялістичних настанов американських лідерів, залишок і трагічний результат змагу суперпотуг, який спровокувала і в якій вмотала ЗСА — Росія, той віковічний імперіяліст! Небезпечні стати великопотугою небезпечний експеримент, незалежно від того, чи попадеш уже внаслідок міжнародної ситуації, чи завдяки власним амбіціям. Економічно воно висотує усі сили і ставить державу у скрутне становище. Суперпотужність руйнує економічно. Совєтська економіка не виявилась би була так нікудишньою, коли б було ставало коштів і на продукцію для споживача замість на перегони у збросннях... Та дійсність показує теж, що і в капіталістичній системі господарки аспірації на суперпотугу — не існують. Нинішня економічна ситуація на те виразно натякає, а завернути політику не так легко! Нас бентежать, а то й болять, наслідки такої політики, що проявляються у недостачі зрозуміння визвольних заходів підколоніяльних націй.

Другий ...

(Закінчення зі стор. 1)

було дістати: мачту зробили з алюмінієвої поливальної труби; вітрила з неміцного матеріялу, слабі. Як рвались, довелось замінювати, а то й клеїти.

27-го серпня, незадовго після проголошення незалежности, Кириченко вирушив з Маріюполя. Сказати б слідами Колюмба, але його подорож була вдвічі довшою, бо ще ж треба було дістатись до вихідного пункту Колюмба. Разом наш моряк проплив 7,500 миль. Перша половина путі була найважча — з Маріюполя через Озівське море й Керченську протоку, через Чорне море й Босфор у Мармурове море, звідти через Дарданелли в Середземне море, тоді через Гібральтар у Атлантійський океан. А далі через Канарські острови, Багамські острови — і Маямі. Легко, правда? Спробуйте!..

Коли про це спитали Кириченка, він каже, що це було легко. „Бог і погода були зі мною", — пояснює він. В більшості, супротивного вітру не було, ані великих хвиль. Отже, перша половина подорожі була багато тяжча від другої. В пройдених морях було, як кажуть, завізно: багато човнів, яхт і кораблів, на них увесь час треба було вважати: і щоб якийсь велетень не розтрощив, і щоб пірати не напали — вони грабують багаті яхти. Але, розповідає І. Кириченко, його човник скарбів не віз, і це відразу можна було впізнати з його скромного вигляду. Проте часом якийсь розбишака бавився, наїжджаючи ззаду, і тільки доці відігнав нахабу. А ще більше труднощів було з формальностями. Справа в тому, що дістати візи в усі країни, що їх треба було проїжджати, було просто неможливо. Тому Кириченко їхав без віз. Мав морський і туристичний пашпорти, і в більшості це було достатньо. Але в Гібральтарі контроля причепилася й вимагала документів, яких Кириченко не мав. Довелось піти на хитрощі, прикинутись блазнем, який не розуміє, що від нього хочуть. Ззаду створилась чимала черга, стала нарікати, контроля махнула рукою й пропустила.

А в Атлантику стало легше. Кораблів небагато, можна було і спочинути, пливти з пілотом. Кириченко розрахував, що зробить приблизно 80 миль за добу, але перевиконав плян — робив до 102 милі і більше, так що мусів спинятися в дорозі, щоб не приїхати зарано. Він бо вимріяв прибути в Маямі якраз на Новий рік, зробити такий подарунок Америці — і прибув на час. Бачить в порті і в місті казкова ілюмінація, а з неба ллється рясний, небувало сильний дощ. „В Україні у нас є прикмета, що дощ — то щастя. Так кажуть моряки", — усміхається Кириченко. Але тут якраз дощ пошкодив. Прикордонна охорона святкува ла Новий рік, а ті, що мусіли чергувати, сердились і не хотіли допомогти. Що їм взагалі Україна і її претенсії! Не дозволили пришвартуватися в проті, а послали на острів Ватсон. Ніде нікого, всі гуляють, Новий рік зустрічають. Що робити? Пішов спати в свою каюту.

Вранці вийшов на берег — дощ ллє, над берегом ходять дві жінки під плащами. Одна тримає напис: „Іване Кириченку, вітаємо в Америці! Де Ви???" Підійшов, до нього заговорила одна з цих жінок: „Вітаємо з прибуттям!" А це була адвокат Марін О'Браєн (мати українка, батько ірляндець). Це дуже цікава жінка, цікавий і її рід: батько закохався в українку, яка доти не згодилась одружитися з ним, поки він не освідчився українською мовою. Марін трохи знає українську мову і охоче полагоджує легальні справи українців, з тим уже десять разів побувала в Україні в справах службових. Друга жінка, що з О'Браєн (або Обранчук, як вона сама себе називає), була її секретарка перуанського роду. Пішли в яхту, відкрили пляшку вина й відсвяткували приїзд мореплавця в Америку.

А далі — надійшли українці Маямі й околиць, забрали Кириченка в свій привітний полон, розпитували, поздоровляли, пригощали. Одразу ж прикликали „мідію", але це був невдалий час: всі святкують або похмеляються, знімок наробили з п'ятдесят, інтерв'ю записали, а далі — треба все те „продавати". А купувати не хочуть, бо в Америці беруть тільки „гарячі" сенсації, яких у той час не бракувало: прилетів гелікоптер із втікачами з Куби, в Маямі знову поліцая вбито і таке інше. Кажуть спробуємо трохи пізніше. Останні вісті з Маямі й Голливуду відрадні: обіцяють публікації і програми наступної неділі. Українці збираються вимагати справедливости й признання.

Адже це велика перемога. На сходинах у Купер Сіти, в залі православної церкви св. Миколая, захоплені і до сліз зворушені громадяни величали й славили Кириченка як новітнього Колюмба. І тут можна заперечити: він якщо не більший, то інакший від Колюмба. Поперше, він плив не на великих, добре впоряджених кораблях із кількасотною залогою, а сам-один, маленьким вітрильником, за свої власні гроші. Подруге, він плив не за золотом (Колюмбові те золото снилося щоночі!). Наш мореплавець плив для слави України й нічиєї землі загарбати не збирався. Також не повторив би він жорстокого поводження колюмбових людей із місцевими „індіянами", не пішов би їх грабувати й винищувати. Це довго приховувалось у архівах, але виходить наверх тепер, до того, що аж підіймається протиколюмбова кампанія...

Цікаво знати біографію такої хороброї й сміливої людини. Розпитуємо. Іван Кириченко народився 3-го жовтня 1941 року, отже в дорозі відсвяткував свій 50-літній ювілей. Батько його загинув на війні в 1945 році, а мати померла коли Іванові було 12 літ. З того часу сирота виховувався в інтернатах. Працював 12 років котельщиком і вчився заочно в Ростовському Інституті Мореплавства, закінчивши його з дипломом штурмана. Фахово працював 12,5 років, „ходив", як кажуть моряки, в різні країни світу, крім Америки й Канади, а тепер і сюди прибув таким незвичайним способом. Кириченко любить своє рідне місто Маріюпіль, бачить велике для нього майбутнє.

Маріюпіль — другий після Одеси український порт, що являється дуже важливим транспортовим вузлом і лежить між Донбасом і Керчю, центрами вугілля й залізної руди. Місто дуже зросійщене: мабуть однакова кількість українців і росіян, четвертина греків і стільки ж було жидів. Говорять виключно по-російськи і, мабуть, ще довго будуть так говорити. Тож і наш, із козацьким прізвищем Кириченко, говорить російською мовою, хоч прекрасно розуміє українську. „Я міг би говорити каліченою українською мовою, вибачливо пояснює він, але мені шкода української мови. Через рік навчуся". Українці без кінця запитують про різні політичні й побутові речі: про референдум. Кириченко гордо відповідає, що Маріюпіль голосував за незалежність, можливо тому, що лежить недалеко від Росії, то добре знає, де краще жити. І. Кириченко захоплено розповідає про красу Маріюполя й Озівського моря: це море дуже тепле (а Чорне море холодне, бо глибоке). В Маріюполі п'ять місяців вакаційної погоди, чудові піскові пляжі, а до того ж і цілюще багно, на яке приїжджають північні німці (лікують прищі, намазуючися чорним болотом, і за два тижні видужують). Отож Кириченко досить успішно засновує відпочинкові оселі, з таборами відпочинку для дітей, з поїздками (в Україні їх називають „круізами") по Озівському морю. Хоче розбудувати Озівську Рів'єру. Тому, коли його питають про дальші пляни, Кириченко каже, що трохи відпочине в Америці, а навесні мусить повернутися в рідне місто, де його чекають друзі, син, дочка із внуком — і праця.

— А як же „Блюз", — питаємо? Так назвав Кириченко свою яхту.

— Ніколи її не покину! Вона хоч і не пишна, але міцна й надійна, і я, мабуть, заберу її з собою.

— Як? Назад на „Блюзі" поплинете?

— А що ж, це зовсім не трудно (ага, не трудно...) — Але не знаю, чи матиму стільки часу. Вже ж не покину її.

В розмові Кириченко дуже оптимістично розглядає справу майбутности України. Він вважає Україну найбагатшою з колишніх республік СССР, що найкраще з усіх навіть вже й тепер дає собі раду. А передумов на майбутній добробут в Україні більше, ніж будьде. Тільки треба знову навчитись працювати, бо за час довголітнього поневолення нарід втратив ініціятиву й відвик від праці.

В це можна повірити, бо сам Кириченко приклад досягнень, на які здатні українці.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 2-го ЛЮТОГО 1992 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори 367-го Відд. Т-ва Запорозька Січ о год. 3-ій по пол. в школі св. Йосафата. Просимо взяти участь та вирівняти залеглі вкладки. — П. Дзюба, гол., В. Завадецький, секр.